RAIVAAJA

(THE PIONEER)

Keskiviikkona, tammikuun 18 - Wed. Jan. 18, 1989 FINNISH AMERICAN WEEKLY 85 vuosikerta LXXXV No. 3 45 cents

Jäähyväispuhe presidentti Reaganilta

WASHINGTON - Viime viikon keskiviikkoisessa kautta maan televisioidussa jäähyväispuheessaan presidentti Reagan sanoi "Reaganin vallankumousta" voitavan pitää "uudelleenlöytämisenä – arvostustemme ja terveen järkemme uudelleenlöytämisenä".

Reagan, joka jättää virkansa perjantaina, toisti vanhoja tuttuja aiheita, joista hän on puhunut amerikkalaisille 33 aikaisemmassa Valkoisessa talossa pitämässään puheessaan.

Hän sanoi antavansa ohjakset George Bushin käsiin ja sanoi Yhdysvaltain olevan paremmissa voimissa kuin se oli vuonna 1981, jolloin hän astui presidentin virkaan.

Puhe, mikä oli lähes kokonaisuudessaan Reaganin itsensä kirjoittama, oli sentimentaalisempi ja vähemmän pureva kuin kaksi muuta äskettäistä puhetta, joissa Reagan syytti demokraattista kongressia finanssiongelmista. Vaikka lehdistö ja federaalinen byrokratia saivat myös ruoskia Reaganilta aikaisemmissa puheissa, jäähyväispuhe ei puuttunut niihin.

Reagan puhui ylistävin sanoi ulko- ja sisäpoliittisista saavutuksistaan ja hallituksensa asemasta historiassa. Hän muistutti amerikkalaisia isänmaallisuuden tärkeydestä.

Federaalisten alijäämien suuruutta presidentti sanoi pitävänsä valitettavana asiana, mutta kieltäytyi ottamasta vastuuta omille harteilleen. "Olen puhunut asiasta paljon viime aikoina, mutta kiistely ei kuulu tähän iltaan ja siksi pidättelen kieltäni,"

PRESIDENTTI REAGAN . . . "Tiedotan tärkeistä asioista"

presidentti sanoi. Reagan on suututtanut monia demokraatteja kieltäytyessään myöntämästä, että hänen veronhuojennuksensa ja puolustusvoimien kasvutoimenpiteet ovat suurin syy alijäämiin.

Reagan, joka täyttää 78 ensi kuussa, viittasi vain yhdellä lauseella Bushiin. Hän pyysi tukea ja kannustusta Bushille tämän presidenttikaudelle.

Taloudellinen elpyminen, 19 miljoonan uuden työpaikan luominen ja kansalliser moraalin paluu ovat Reaganin itsensä mukaan hänen hallituskautensa tärkeimmät saavutukset. "Amerikkaa kunnioitetaan jälleen maailmalla," hän sanoi.

Reagan puhui myös suhteistaan Neuvostoliitton ja sen johtajaan Mihail Gorbatshoviin. Hän sanoi toivovansa, että uusi maitten välinen läheisyys voi jatkua tulevaisuudessakin.

Puheessaan presidentti puuttui myös "erinomaisen tiedottajan" maineeseensa. "Mutta tuskin syynä oli tyylini tai sanani. Se oli sisältö. En ollut suurenmoinen tiedottaja, tiedotin suurenmoisista asioista," Reagan sanoi.

Reagan, joka toimi kahdeksan vuotta Kalifornian kuvernöörinä ennen presidenttikauttaan, sanoi joutuneensa politiikkaan, koska hallitus puuttui liian moniin asioihin liian monin säännöin, säädöksin ja tarpeettomin verotuksin.

Reagan ja hänen vaimonsa Nancy palaavat Kaliforniaan tämän viikon perjantaina välittömästi sen jälkeen, kun George Bush on vihitty uudeksi presidentiksi.

Lääkintöhallitus:

400,000 kuolee tupakointiin vuodessa

WASHINGTON - Tupakanpolton uhrina kuolleiden amerikkalaisten lukumäärä lähentelee 400,000 vuodessa lääkintöhallituksen 25-vuotisraportin mukaan. Täten joka kuudennen amerikkalaisen kuolinsyy on tupakointi.

Lukema on lähes 100,000 aikaisempia arviointeja suurempi. Se on seurauksena kansallisista tutkimuksista, jotka osoittivat amerikkalaisten aloittavan tupakoinnin yhä nuorempana ja polttavan tuntuvasti enemmän kuin ennen vuotta 1935 syntyneet amerikkalaiset.

Hallituksen pääkirurgi C. Everett Koopin viime viikolla julkistama raportti osoittti keuhkosyövän ohittaneen rintasyövän amerikkalaisten naisten syöpäkuolemia tutkivilla listoilla.

Viisitoista vuotta sitten keuhkosyöpään kuolleiden amerikkalaisten naisten lukumäärä oli vain puolet rintasyöpään kuolleista.

Vaikka tupakoivien naisten lukumäärä on jonkinverran alhaisempi kuin vuonna 1965, teini-ikäiset tytöt aloittavat polttamisen yhä nuorempana.

Löytyy tästä 700-sivuisesta raportista tosin ilonpilkkujakin. 45 prosenttia on onnistunut luopumaan paheestaan ja tupakoivien amerikkalaisten lukumäärä on laskenut vuosien 1965 ja 1987 välillä 40 prosentista 29 prosenttiin.

This week in THE FINNISH-AMERICAN RAIVAAJA

pages 8 - 10

- Reipas A.C. basketball team of 60 years ago
- Gleanings
- Finlandia Foundation's Boston Chapter
- Finland Society's seminar this summer

Sisäsivuilla:

- Mineraalit avaruuden valloituksessa sivu 4
- Floridan kuulumisia sivu 5
- Fitchburg ja ympäristö sivu 12
- Euroopan uusin jalokivi Lapista sivu 13
- Suomesta ja suomalaisista sivut 14 & 15

Kymmenes vähemmän kahvia

Maailman kahvisadon odotetaan jäävän kuluvalla kasvukaudella kymmenekseen edellisvuotta pienemmäksi, arvioi maatalousministeriö viime viikolla.

Kadon syynä on Brasilian kahvinkasvatusalueita vaivanneet kylmyys ja kuivuus. Kahvinkorjuukausi päättyy kesäkuussa.

Maatalousministeriö ennustaa sadon supistuvan noin 93 miljoonaan säkkiin. samaan aikaan maailman kahvinkulutuksen arvioidaan kasvavan 1 - 2prosenttia.

Työtä, työtä, työtä . . .

Perinteinen 40-tuntinen, viisipäiväinen työviikkoon katomassa, sillä amerikkalaiset työskentelevät enemmän ja pidempiä päiviä kuin vuosikymmeniin. Näin osoittavat tilastot ja näin uskovat kansalliset ekonomit ja työvoimaspesialistit.

Pitkistä työviikoista puhuvat myös tavalliset amerikkalaiset perheet, jotka ovat huomanneet joutuvansa tekemään työtä tavanomaista enemmän pysyäkseen keskiluokassa. Yhä useammat perheet ovat saaneet kokea sen kolkon totuuden, että 40-tuntinen työviikko on tarpeen vain välttämättömien menojen kattamiseksi.

Sekä yksityiset että hallituksen tilastot osoittavat, että yhä useammat amerikkalaiset tekevät ylitöitä, ovat työssä useammassa kuin yhdessä paikassa tai kuuluvat perheisiin, joissa kumpikin puoliso käy täysiaikaisesti työssä. Monille perheille viikonloppu merkitsee vain lisätyötä.

Tilastot osoittavat keskivertotyöviikon olleen 40.6 tuntia viikossa 1973. Tänään keskivertotyöviikko on venynyt lähes 47 tuntiin. Kuukausipalkkalaisten normaali työviikko on 62 tuntia.

Vuosikymmen sittenm puhuttiin lyhyemmästä työviikosta, mikä oli silloin vain ajankysymys. Suunnitelmiin kuului nelipäiväiset työviikot ja kolmipäiväiset viikonloput. Enemmän aikaa perheelle ja harrastuksille ole sen ajan motto.

Mutta todellisuus näyttää aivan päinvastaista. Työviikot senkun pitenevät, vapaa-aika lyhenee lyhenemistään. Monet eivät enää osaa edes haaveilla lyhyemmistä työviikoista tai pidemmistä loma- ja vapaa-ajoista. Pitkistä työviikoista on tullut normi.

Taloustieteilijöiden ajatukset siitä, miten pitkät työviikot vaikuttavat perhe-elämään, vaihtelevat laajalti. Joidenkin mielestä sekä työläiset että työnantajat hyötyvät, koska työläiset saavat itse valita työaikansa ja -tuntinsa omien tarpeittensa mukaan. Joidenkin mielestä kysymys ei ole mistään muusta kuin Jonesien tai Virtasten perässä juoksemisesta. Pelkkä talo tai auto en enää riitä. Nyt tarvitaan eksoottisia lomamatkoja, satelliittilevyjä ja vaikka mitä.

Yksi asia, mistä kaikki taloustieteilijät ovat samaa mieltä, on se, että rahalla ei saa sitä mitä sillä sai 10 - 15 vuotta sitten. Se on suurin syy yhä piteneviin työviikkoihin.

RAIVAAJA

(THE PIONEER) - Established 1905
(UPS 454-580)
Second class postage paid at Fitchburg, MA

Published weekly except the first week in August and the last week in December by Raivaaja Publishing Co., 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Postmaster: Send address change to Raivaaja, P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600.

EDITOR Marita Cauthen
BUSINESS MANAGER Jonathan Ratila

RAIVAAJA PUBLISHING COMPANY
Incorporated 1905

Mailing address: P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600
Office and Bookstore: 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Hours: Weekdays 8:30 am to 4 pm

TELEPHONE (508) 343-3822

SUBSCRIPTION RATES:
USA: 12 mo. - $20.00; 6 mo. - $13.00; 3 mo. - $9.00
OUTSIDE USA: 12 mo. - $24.00; 6 mo. - $17.00

Advertising rates available upon request

Advertising deadline is the Monday before the Thursday the ad is to appear. Raivaaja Publishing Co. assumes no financial responsibility for typografical errors or omissions in advertisements. It will reprint without charge that part of the advertisement which is incorrect. Claims must be made within one week of Publication. Credit is made only for the first insertion.

Lempissä on raivaajan henkeä

Lempi Ikävalko on toki tuttu kaikille vanhemman polven amerikansuomalaisille. Lukijoittemme joukossa saattaa myös olla niitä, jotka eivät olleet Raivaajan vakituisia tilaajia Lempin toimituskaudella. Heille ja muillekin esittely on tarpeen.

Lempi on siirtolaistarinan ruumiillistuma, rohkea, uskalias, uudesta kiinnostunut. Nyt hän elää 87-vuotiaana Helsingin Pohjois-Haagassa mieli täynnä muistikuvia ja asunto pullollaan kirjallisia tuotteita vaiherikkaan elämänsä varrelta.

Lempin tarina lähti Karjalasta, jossa hän syntyi Ilmakoskella. Isä oli reissusälli, joka vaihtoi paikkaa usein. Lempi kulki isän matkassa; äiti ja isä olivat erossa ja äitiinsä Lempi tutustui vasta myöhemmin.

Karjalan kunnaat tulivat Lempille tutuiksi, kun "pienenä kuletettiin ja aikuisena olen kulkenut". Matka vei välillä Venäjänkin puolelle.

Sitten tuli avioliitto ja syntyi kaksi poikaa. Mies oli kunnon kivimiehen tapaan kommunisti, joka haikaili 1930-luvulla Neuvostoliittoon. Hän halusi, että myös perhe olisi lähtenyt, mutta Lempi ei ajatuksesta innostunut. Niin tuli ero, mies meni, ja jäi sille tielleen. Lem-pi piti perhettä tiellä ansaiten rahaa monenlaisella työllä. Se oli vaikeata aikaa.

Siinä sivussa kytivät taideharrastukset. Lempi antoi lausuntailtoja, sekä yksin että alan tunnetuimpien taiteilijoiden kanssa. Arvostelut olivat kiitettäviä.

Sodan aattona 1939 ilmestyi ensimmäinen runokokoelma "Isoovat kädet", sodan jälkeen toinen "Kitsaan ravinnon maa". Sitä Lempi ei pidä ensimmäisen veroisena.

– Kas se on niin, että ensimmäisen on oltava hyvä, jotta se ylittäisi julkaisukynnyksen. Toinen tehdään vähän huitaisemalla. Vasta kolmannesta alkaa kasvaa taitelijana, erittelee Lempi.

Heti sodan jälkeen Lempi lähti Ruotsiin, jossa hän oli kolme vuotta. Töitä löytyi sairaalasta sairasvoimistelijana, johon hän oli saanut koulutuksen sodan aikana. Hän kävi myös Etelä-Ruotsissa ompelemassa paitoja tehtaassa. Kummastakin taidosta oli hänelle hyötyä myöhemin Amerikassa.

Tukholmassa taideharrastukset veivät hänet yhteen ruotsinsuomalaisissa kulttuuripiireissä tunnetun Toivo Heinon kanssa. Toivo Heino oli perustanut suomenkielisen lehden, Tukholman Uutiset. Lempi sai asua Heinoilla ilmaiseksi sellaisella kontrahdilla, että hän kirjoitti lehteen juttuja. Siitä sai alkunsa Lempin toimittajan ura.

Lempi kuului myös siihen

jatkuu seuraavalla sivulla

Lempi Ikävalkon taiteellinen kutsumus on vienyt hänet teatterin palkeilta varieteehen. Kerran hän joutui puolen tunnin varoituksella toimimaan sairastuneen käärmeenesittelijän sijaisena. Pestiä kesti kaksi viikkoa.

Nimipäivät

Tammik. 23 p., Eini, Eine Enni
Tammik. 24 p., Senja
Tammik. 25 p., Paavo, Pauli, Paavali
Tammik. 26 p., Raino, Raine
Tammik. 27 p., Viljo
Tammik. 28 p., Kaarlo, Kalle Kaarle, Mies

Lahjoituksia Raivaajalle

TUKEMISRAHASTO 1989: **Yhteensä: $430.00**

Äitinsä **Ida Wehterin** muistolle
Aune Wehter Koestler, New York, NY $25.00

Miehensä **Victor Salmisen** muistolle
Hilja Salminen, Hubbardston, MA $100.00

Isänsä **Ivar G. Hallforsin** muistolle
(syntynyt tammik. 12. p:nä)
Helen E. Hallfors, Baltimore, MD $10.00

Siiri Inez (Salo) Dwyerin muistolle
Wintersin perhe, Pembroke, MA $10.00

Kiitos lahjoittajille!

LEMPISSÄ . . .
jatkoa edellissivulta

joukkoon, joka Heinon johdolla perusti tiettävästi ensimmäisen suomenkielisen teatterin Tukholmaan. Lempi muistaa teatterissa esitetyn Minna Canthin "Anna-Liisan", jossa hänellä oli Husson osa. Niin hän tuli tuntemaan teatteria.

– Kaksi kutsumusta minulla on ollut. Toinen niistä oli näyttelijän. Toinen on ollut psykiatrin, johon minua kannustivat aivan vieraat ihmiset Amerikassa ollessani, jolloin olin jo 50-vuotias.

Ruotsista Lempi palasi Suomeen, monta kokemusta ja ruotsin kieltä rikkaampana. Mutta levoton veri ei talttunut. Eräs tuttu kampaaja kertoi toimittaneensa erään leskeksi jääneen naisen veljensä välityksellä ja takauksella Amerikkaan.

–Mie sanoin puolileikilläni, että hommatakkaa minutkin. Tämä vastaamaan, että jos ette te muuta tahdo, niin kyllä sinne pääsee, muistelee Lempi.

Yleislakkovuonna 1956 Lempin matkavalmistelut olivat edenneet siihen vaiheeseen, että tavarat oli pakattu ja lippu hankittu. Sitten puhkesi lakko. Lempiä rupesi arveluttamaan, että jos lakko kestää pitkään, hänen lippunsa vanhenee. Monien vaiheiden jälkeen hän pääsi mukaan viimeiselle lennolle Tukholmaan lakon jo alettua, kun Karhumäen veljekset olivat saanet luvan vielä yhteen lentoon. Kone oli pieni, ja niin Lempin valmiiksi pakatuista tavaroistakin pääsi matkaan vain murto-osa. Loppujen kohtaloa hän ei tiedä tänäkään päivänä.

Kielitaidottomana, mutta hyvällä onnella hän selviytyi Englantiin ja oikeaan laivaan. Matka Southamptonista New Yorkiin oli yhtä mahtavaa myrskyä, jollaista kapteenikaan ei ollut aikaisemmin kokenut. Laiva oli myöhässä vuorokauden. Ihmiset makasivat merisairaina. Ruokasali ammotti tyhjyyttään.

Mutta Lempi voi hyvin ja käytti ruokasalin palveluja.

– Kas, minulla oli ollut tasapainohäiriöitä, joihin sain lääkitystä. Se auttoi minua pysymään pystyssä, nauraa kihertää Lempi muistojaan.

New Yorkista Lempi lensi Astoriaan Oregoniin. Ja niin alkoi Lempin Amerikan raitti, jota kesti parikymmentä vuotta.

Levoton veri kierrätti Lempiä työstä toiseen eri puolilla maata. Kunnes hän kotiutui Industrial-nimisen siirtolaislehden toimittajaksi.

–Enhän minä tiennyt mitään sanomalehden toimittamisesta, mutta sain paikan, kun osasin kirjoittaa koneella ja englantiakin olin oppinut sen verran, että osasin kääntää.

Mutta työ miellytti. Kun Lempi kuuli maineikkaan Raivaaja-nimisen lehden potevan toimittajapulaa, hän kirjoitti sinne ja tarjoutui töihin. Hänestä tulikin Raivaajan toimittaja 10 vuodeksi.

– Kun tuli ensimmäinen vuosikokous, minä pelkäsin että jos hyvin haukkuvat. Olin jo melkein koonnut tavarani, että lähden piiaksi New Yorkiin. Mutta sitten ne kiittelivätkin niin, että minä jäin ihan miettimään olenko minä todella noin hyvä.

New York jäi. Raivaaja eli ja voi hyvin. Kaikki liikenevät rahansa Lempi käytti matkustamiseen. Osavaltiosta vain kaksi jäi käymättä, Hawaiji ja Maine.

– Mackakassani oli yleensä hyvin vaatimaton, ei se riittänyt hotelleissa asumiseen. Asuin suomalaisten luona.

Se oli ilmeisen onnistunut ratkaisu, sillä suomalaisten elämään Lempi oli tutustumassa. Siitä hän kirjoitti Raivaajaan, mutta myös moniin lehtiin Suomessa.

Tutuiksi tulivat myös Kanada, Väli- ja Etelä-Amerikka, joissa Lempi kävi niin ikään tutustumassa suomalaissiirtokuntiin.

Lempin muistiinpanot perustuivat omakohtaisiin elämyksiin, jotka hän kielen rikkautta osaavasti käyttäen kirjasi muiden luettavaksi. Kahden viikon matkaltaan Meksikosta 1969 Lempi kirjoitti Raivaajaan mm:

"Katolinen kirkkoseremoniahan on aina mielenkiintoista, pitseineen, röyhelöineen, hartaine eleineen. Meikäläisen mieleen tulee tosin teatteri. Eräässä kirkossa oli heti keskikäytävän alkukohdassa makuuasennossa oleva Jeesus, tummapintainen. Ei siis tarvitse ajatella, että tummaihoiset jumaloisivat valkoisia niin että heidän jumalansakin olisi vaaleapintainen. Ei, jos oikeaverinen taiteilija on kuvan tehnyt, se noudattaa oman kansansa väriä".

Raivoisasta hirmumyrskystä Betsystä, joka koetteli Yhdysvaltojen etelärannikkoa 1965, Lempi kertoi Suomen Sosialidemokraatissa mm. näin:

"Tosin myrsky tukisteli korkeita palmuja, kaateli ja vei niiden latvatupsut mennessään, vyörytti hiekkaa kaduille, palmujen puoliväliin asti, vettä tunkeutui loistohotellien alimpiin kerroksiin, uima-altaat, puutarhat, alakerroksissa olevat kampaamot, varastot keittiöt, kaikki oli kaaoksen jäljiltä vielä viikon päästä".

Työ Amerikassa keskeytyi sairauteen. Lempi palasi Suomeen toistakymmentä vuotta sitten, mutta on edelleen jatkanut harrastuksiaan, matkustelua ja kirjoittamista. Suomesta käsin hän on käynyt Afrikassa, jossa häneltä yllättäen pyydettiin lausuntailtaa. Hän on käynyt myös katsomassa siirtolaisten elämää Australiassa ja Uudessa Seelannissa.

Mut nyt on matkat Lempin mukaan matkailtu, enää hän ei jaksa. Ikä alkaa jo painaa. Pöydän kulmalla on pino valmiiksi lajiteltua aineistoa omaelämäkertaa varten. Siihen on kirjattu hyvät ja pahat. Mutta yksi on jäänyt, taiteilijan kutsumuksen kirjaaminen.

Sen kun vielä saisi tehdyksi, miettii Lempi.

Siirtolaisuus saa Lempissä arvoisensa tulkin.

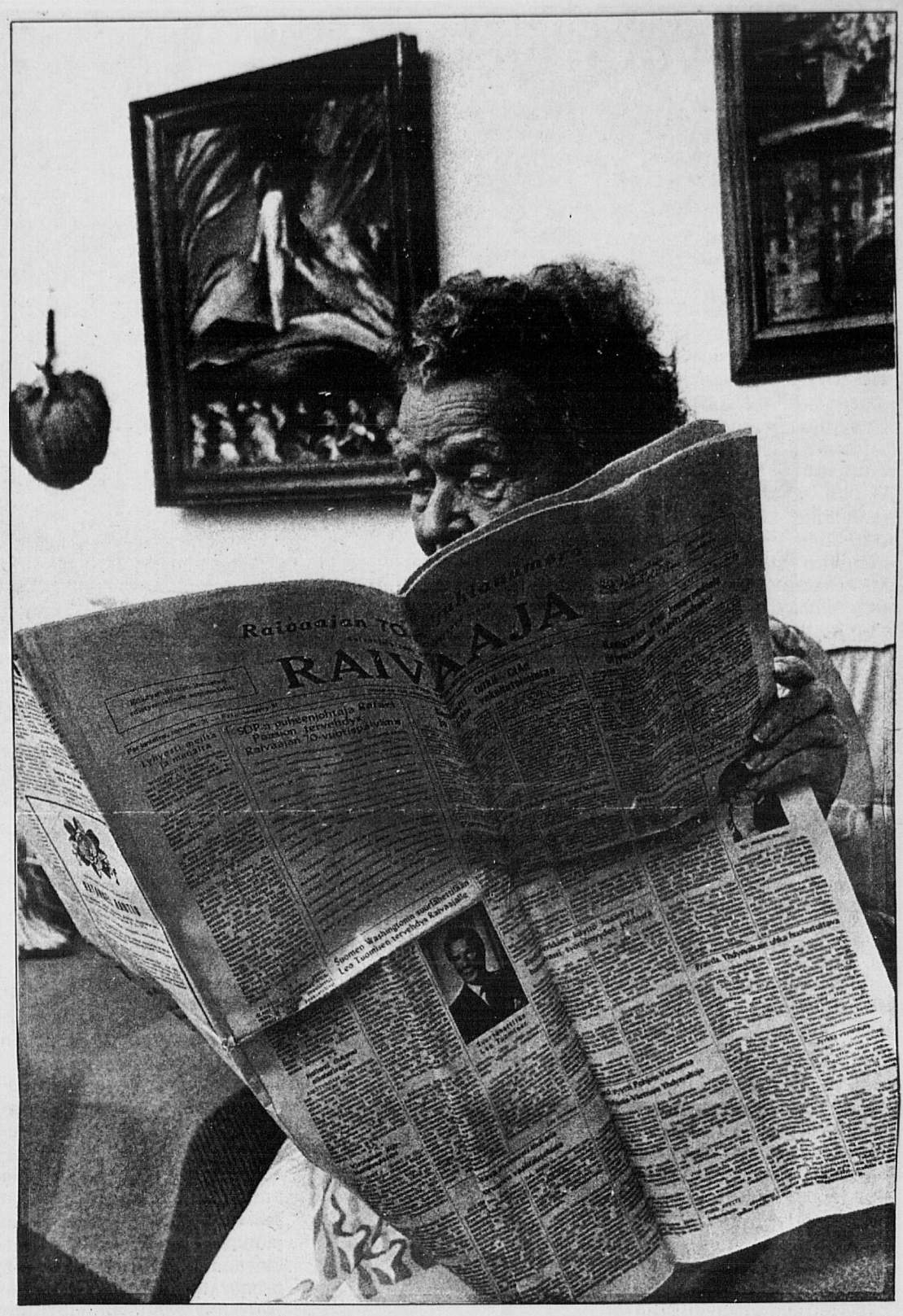
– Jouduin lehtityössäni seuraamaan niin läheltä siirtolaisten elämää, ikään kuin katsomaan heidän sieluunsa, että opin arvostamaan sitä eri tavalla. Monet lähtivät hyvin vaatimattomista oloista, ei ehkä kansakouluakaan tukena. He tekivät raskasta ruumiillista työtä ja pitkiä päiviä. Mutta silti he jaksoivat vapaa-aikanaan henkisiä harrastuksia. He opettelivat puhumaan, lausumaan, he näyttelivät.

– Se on jäättiläisponnistus, joka tuskin koskaan saa täyttä arvostusta.

Suomalaiset ovat siirtolaisina tunnettuja siitä, että he veivät mukanaan juuri oppimansa yhdistystoiminnan. He perustivat soittokuntia, raittiusseuroja ja osuuskuntia. Erityisesti urheiluseurat ovat olleet merkittäviä, sekä ruumiin että sielun kunnon kannalta. Urheiluharrastus vierotti viinan viljelystä, johon kova työ, yksinäisyys ja kotikaipuu saattoi ajaa. Lempi miettii, että olosuhteet huomioon ottaen saattaa olla niin, että mikään muu kansakunta ei siirtolaisoloissa ole yltänyt kulttuuriharrastuksissaan samanlaisiin mittoihin.

Niin kuin Lempi kirjoitti: "Raisuinkaan vihurin ruoska/ ei voi järkyttää uuden aamuruskon hehkuvaa heräämistä."

Ritva Reinboth

Elämäntyönsä Lempi Ikävalko katsoo tehneensä Raivaajan toimittajana.

Relander, Ryti ja Kekkonen saavat patsaan Helsinkiin

Presidentit Lauri Kristian Relander, Risto Ryti ja Urho Kekkonen saavat muistomerkit pääkaupunkiin.

Valtioneuvoston kanslia on asettanut arvovaltaisen toimikunnan tekemään ehdotusta uusien presidenttimuistomerkkien sijoituspaikoista.

Toimikuntaa johtaa ministeri Mika Tiivola ja jäsenet ovat ylipormestari Raimo Ilaskivi, pääjohtaja Rolf Kullberg ja valtiosihteeri Matti Tuovinen sekä maaherra Pirkko Työläjärvi. Toimikunta sai työaikaa tämän vuoden loppuun.

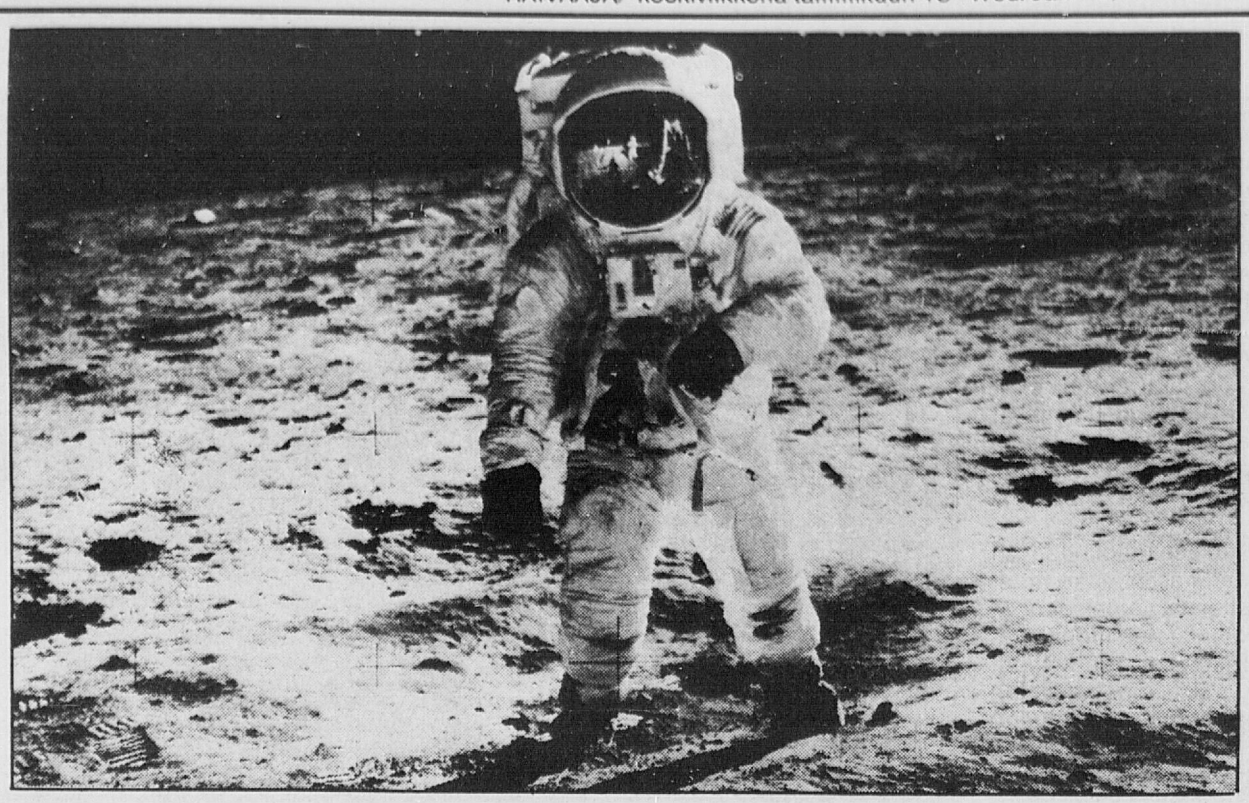
Ulkomaalaiset haluavat oikeuksia

Suomessa asuvat ulkomaalaiset haluavat oikeuksia itselleen.

Pieni joukko Suomessa asuvia ulkomaalaisia kokoontui YK:n ihmisoikeuksien julistuksen 40-vuotispäivänä hiljaiseen mielenosoitukseen vaatien oikeuksia myös niille 18,000 ulkomaalaiselle, jotka asuvat Suomessa.

Mielenosoitus oli periaatteessa laiton, koska mielenosoitusoikeus on vain Suomen kansalaisilla.

Ulkomaalaiset vaativat mm, sananvapautta, kokoontumisvapautta ja järjestäytymisoikeutta.

Astronautti Edwin Aldrin kuun pinnalla heinäkuussa 1969 kumppaninsa Neil Armstrongin kuvaamana. Työskentely kuussa avaruuspuvuissa olisi mahdotonta. Maan kiertolain hyödyntämiseksi täytyy rakentaa paineistetut asuin- ja työskentelytilat, joissa voi toimia ilman mainittavia erityisvarusteita.

Kuun kasvoihin uusia arpia?

Mineraalit tarvitaan avaruuden valloitukseen

Ensi vuosituhannella täysikuu näyttää todennäköisesti toisenlaiselta kuin nyt.

Suurten avaruusasemien rakentaminen useiden kymmenien tuhansien kilometrien päähän maan pinnasta on liian vaivalloista ja kallista, ellei kiertolaisen tarjoamia raaka-aineita ja olosuhteita hyödynnetä.

Sekä Neuvostoliitossa että Yhdysvalloissa suunnitellaan pysyvien avaruusasutusten rakentamista 30,000 - 40,000 kilometrin korkeuteen.

Painovoima häiritsee maan pinnalla monia tarkuutta vaativia tuotantoprosesseja. Avaruusasemalla työ sujuisi erinomaisesti. Tärkein peruste avaruuden jättiläisinvestoinneille saattaa tulevaisuudessa kuitenkin olla ilmakehän saastumisen pysäyttäminen.

Auringon säteilyenergiaa on maan lähiavaruudessa ihmiskunnan tarpeisiin nähden lähes rajattomasti. Sen käyttöönotto on periaatteessa yksinkertaista, mutta käytännössä ratkaistavia ongelmia on enemmän kuin kylliksi. Laitteistojen rakentaminen, huolto ja toiminnan varmistaminen onnistuvat ilmeisesti vain suurilta pysyviltä avaruusaluksilta.

Suuret säteilysuojat tarvitaan

Avaruusasemalla työskentelevät ihmiset on suojattava auringon ja avaruuden vaaralliselta säteilyltä. Varsin vaatimaton, vain muutaman ihmisen miehittämä avaruusasema tarvitsee kymmeniätuhansia tonneja säteilysuojia. Tällaisella asemallahan täytyy olla "normaalit" asunnot, työtilat ja muut yhteiskunnalliset laitokset, jotka kaikki on suojattava.

Suurten massojen rahtaaminen raketilla maasta avaruuteen on toivotonta puuhaa. Parhaidenkaan kantorakettien hyötykuorma on vain pari prosenttia koko raketin painosta. Esimerkiksi oman maamme avaruussukkulan lähtöpainosta ainoastaan 1.5 prosenttia on hyötykuormaa.

Kuun ainekset ja olot avuksi

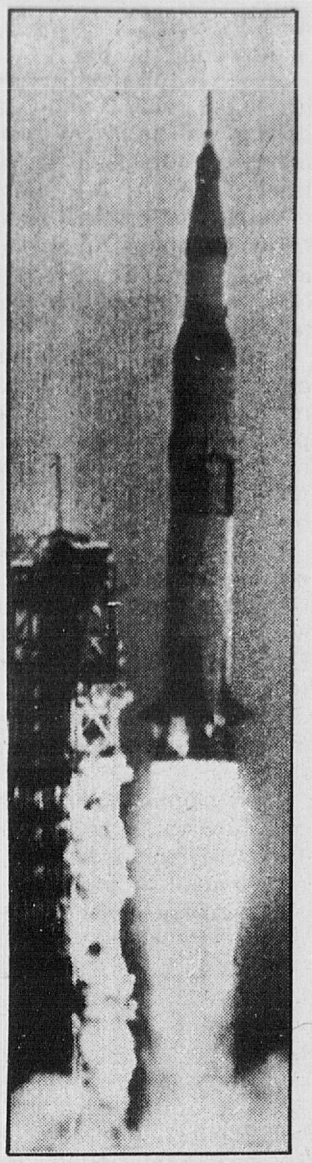
Kuu pyörii luonnostaan avaruuden hyödyntämistä suunnittelevien mielessä. Maan kiertolaisen pinnalla painovoima on vain kuudennes maan vastaavasta eikä raketin lentoa vastustavaa ilmakehää ole lainkaan. Säteilysuojien, rakettien ja rakettipolttoaineen valmistukseen tarvittavia raaka-aineita löytyy niinikään kuustakin.

Tietynsuuruisen massan lennättämiseen avaruuteen kuun pinnalta tarvitaan vain noin kahdeskymmenesosa (jopa vähemmänkin) energiasta, jonka vastaava maan pinnalta ponkaiseva raketti kuluttaa. Ilmakehän puuttumisen takia kuusta lähtevä raketti voidaan tehdä yksinkertaiseksi ja halvaksi.

Koko maailman yhteishanke?

Kuun valtaaminen teolliseen käyttöön on näillä näkymin niin valtava hanke, että siinä olisivat supervaltojen yhteenlasketutkin voimavarat koetuksella.

Kiihtyvä maapallon ja etenkin ilmakehän saastuminen saattaa pakottaa teollisen maailman yhteistyöhön energiatuotannon ongelmien ratkaisemiseksi.

Kuuhun matkaava Apollo-avaruusalus on vähäinen lisäke yli 300 jalkaa pitkän Saturnus-raketin kärjessä. Kuusta nouseva raketti pystyisi kuljettamaan moninkertaisen määrän hyötykuormaa.

Ydinvoiman käytön lisäämistä vastustetaan melkein kaikissa maissa pontevasti. Ehkä avaruudesta saatavan aurinkoenergian valjastamisesta ihmiskunnan käyttöön tulee ensimmäinen maailmanlaajuinen suurprojekti?

Juhani Leskinen
(Demari)

Finland
July 8 - 21, 1989

TWO WEEKS IN FINLAND! If you, or your children, or grandchildren have never been to Finland, this trip is a MUST. See Finland as few tourists see it on this individualizes tour with Finland's beauty, culture, and people on display. 1986 and 1987 tours were a tremendous success.
COST: Approximately $3,000, includes all transportation, lodging (1st class hotels), 2 meals/day, taxes, and attractions - a bargain considering the individuality of the tour. Join the fun.
Contact:
Anita Häkkilä Smiley
34 Benjamin Road, Preston, CT 06360
(203) 889-7820; (203) 887-8111

Suomen Pääkonsulinvirasto
Finland House
540 Madison Avenue
New York, N.Y. 10022
Puh. (212)832-6550
Pääkonsulivirasto on yleisölle avoinna passi- ym. asioissa maanantaista perjantaihin klo 10-1 välisenä aikana.

BRUCE M. KALLINEN D.M.D.
Suomalainen hammaslääkäri
FAMILY DENTISTRY
420 LONG HILL RD, ROUTE 1
GROTON, CT 06340
(203)-449-8211

DANIELSON OIL CO.
ATLANTIC Polttoöljyä Recapping
Commerce Ave.
DANIELSON, CT.

The Robert H.
Auchmoody Funeral Homes
Main Street Fishkill, N.Y. Tel. 896-6166

Imatra Seura
740-40 St. Brooklyn, N.Y. 11232
Puhelin 212-438-9426
Veikko Laiho, puh.joht.
SAUNA TILAUKSESTA

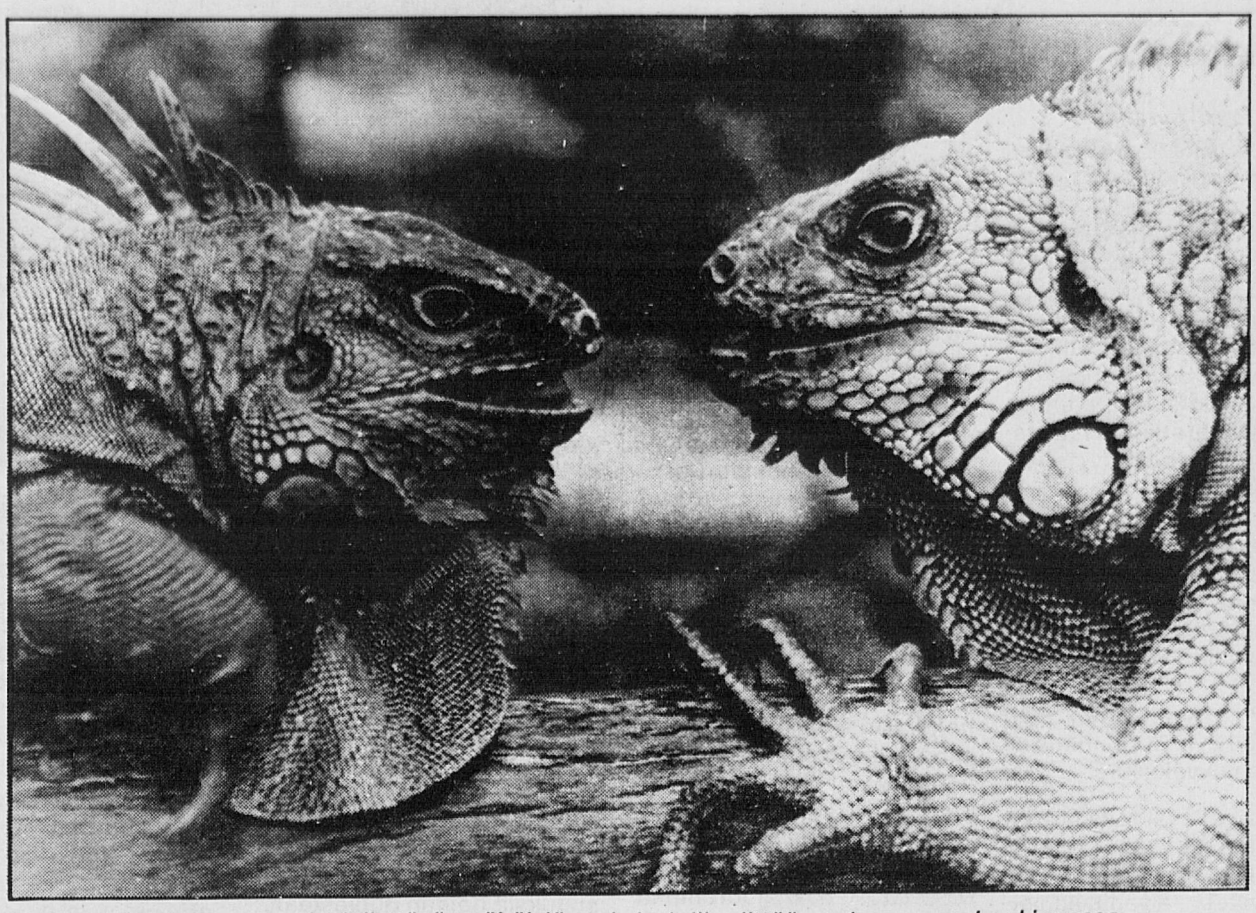
SUOMALAINEN PAIKANVÄLITYSTOIMISTO
HILDA KOTILA ja
VIRGINIA KOTILA MUHLBERG
Hyviä paikkoja saatavana
Soittakaa (212) 288-6562
tai kirjoittakaa osoitteella:
FINNISH EMPLOYMENT AGENCY INC.
206 East 85th St.
New York, N.Y. 10028

THE FINLANDIA FOUNDATION
Metropolitan Chapter, Inc.
Meetings every 2nd Friday of the month, from Oct. through May
593 Park Ave. at 64th St. NYC
P.O. Box 2590
GRAND CENTRAL STATION
New York, N.Y. 10017

TILLINGHAST - Hautaustoimisto
Danielson, Conn. Central Village
Tel. 774-3284 Tel. 564-2147

EDW. C. HALVORSEN, INC.
FUNERAL DIRECTORS
5310 Eighth Avenue, Brooklyn, N.Y. 11220
In continuous service to the community since 1849

Floridan kuulumisia

Leguaanit ovat tunnetusti miellyttävän näköisiä otuksia, joilla riittää puuhaa ruuan hankinnassa.

Kissa on tappaja

Harva kissanystävä tietää mitä hänen lemmikkinsä tekee retkillään. Kotona se kehrää ja nukkuu tyytyväisenä, ja ruokakin maistuu – silloin tällöin.

Mutta joskus ruoka ei kelpaa, vaikka omistaja on kuvitellut ostaneensa hyviä silakoita, munuaisia tai maksaa. Kissan nirsous voi selittyä sillä mitä ne tekevät ulkona.

Kissa onkin nimittäin armoton saalistaja silloin, kun se saa tilaisuuden. Suomalainen Tiede 2000 -lehti kertoo Englannissa tehdystä tutkimuksesta, jonka johtopäätös oli, että maan kuusi miljoonaa kissaa tappaa vuosittain noin sata miljoonaa lintua ja pikkunisäkästä.

Tutkimusalueena oli eräs kylä, jonka seitsemääkymmentä kissanomistajaa pyydettiin keräämään kaikki saaliit, jotka heidän kissansa toivat kotiin.

Vuoden aikana saaliiden lukumäärä oli 1,090 kappaletta. Yleisin metsästyksen uhri oli metsähiiri, sitten varpunen, peltomyyrä, metsäpäästäinen, laulurastas, mustarastas, punarinta ja – jopa jänis.

Tutkimuksen tehnyt professori Robert May ihmettelee miksi esimerkiksi kissojen käyttäminen koe-eläiminä on monelle ihmisIlle kovin tunteelllinen asia, kun kissat itse ovat tällaisia tappajia eivätkä tunnetusti saaliin napattuaan pidä kiirettä sen surmaamisessa kivuttomasti (mitä se on?).

No, professorilta voi tietysti kysyä ovatko nämä asiat todella vertailukelpoisia, ja että moni kissanomistaja pitää lemmikilleen aikamoisen nuhdesaarnan aina kun se tuo saaliinsa kotiin.

Tuskin kissat kovin paljon ymmärtävät tai muistavat, mutta lieneekö sekään, että ihminen tappaa – ihmisiä ja eläimiä – kovin paljon toisenlaista.

Tästäkin mirristä kasvaa tappaja, vaikka omistaja tuskin voi sitä uskoa.

Lisää opiskelijoita ulkomaille

Opetusministeriö aikoo kymmenkertaistaa suomalaisten opiskelijoiden määrän ulkomailla.

Opetusministeriön tavoite on saada 5,000 opiskelijaa ulkomaille. Ulkomailla suoritettaisiin vain osa tutkinnoista.

Tavoitteena on valmentaa suomalaisia kansainväliseen yhteistyöhön.

Ohjelman toteuttaminen vaatii rahaa, jota aiotaan saada sekä yksityisiltä yrityksiltä että valtiolta.

Suomalainen professori Minnesotan yliopistoon

Minnesotan yliopistoon Yhdysvalloissa ollaan perustamassa uutta suomalaista professuuria.

Suomen opetusministeriö on varannut professuuria varten miljoona markkaa, mutta jonkin verran rahaa vielä tarvitaan ennen kuin asia on varma.

Uuden professuurin tehtävänä on nostaa Suomen profiilia Yhdysvalloissa.

Minnesotan yliopistossa on suomen kieltä ja kuluutturia opetettu jo yli 30 vuotta.

Finnish-American Rest Home, Inc.
1800 SOUTH DRIVE, LAKE WORTH, FLORIDA 33461-6199

Tammik. 5, 1988

"Oi Herra Uusi vuosi tää siunaa armossa".

Miellyttävää vuoden aikaa teille kaikille rakkaat kotimme ystävät ja avustajat. Vuosi vaihtui rauhallisesti kodissamme, Helluntaikirkko piti vuoden ensimmäisen hartaushetken sunnuntaina iltapäivällä. Sydämelliset kiitokset teille kaikille.

Maanantain kahvikonsertti ilahdutti taas koko isoa perhettä. Tiistaina aloitti Ed Haapa kauniit yhteislauluhetket lomansa jälkeen.

Keskiviikkoaamuna oli "Talo touhua täynnä", sillä Helping Hands -ryhmä teki tosimielessä töitä täällä jälleen.

Sitten seurasi hauska hetki, opettelimme uuden hupailun "Lesken leikki" ja hilpeää oli kaikilla leikkiin osallistuneilla.

Keilakilpailun voittaja oli Mr. Carl Miller toinen sija tuli Lempi Frejborgille.

Perjantaina Karin Kahill säesti meille kaunista hengellistä musiikkia ja asukkaat lauloivat niitä kovin mielellään.

Sydämelliset kiitoksemme teille kaikille yhteishetkistä täällä.

Lauantaina oli Helluntaikuoron konsewrtti Annan Majassa. Tulot tulivat Lepokodin hyväksi. Kiitos teille vierailustanne.

Mr. Antti Kouhia lahjoitti kodillemme kävelytuen ja rullatuolin. Mrs. Kouhia siunattiin 29. päivä joulukuuta.

Huom! Lepokodin puolella on vielä hoitoapulaisen paikka. Pyydetään ottamaan yhteys Terttu Mäki puhelin numero 588-4333.

Lepokotiterveisin
Elina Kuronen

Connecticut Ilta

Sunday, February 5, 1989
Turisti Klubilla
301 Central Blvd., Lantana, Fla.

Laulaja Aatos Autio esiintyy

Lisäksi:
Konserttipianisti Malle Mägi, Hilkka Laine ja muita taiteilijoita

Railakas ohjelma, lopuksi tanssia
Yrjö Palmu ja Frank soittelevat, Aatos laulaa

Illan järjestävät paikkakuntalaiset ja pohjoisen Conn.:tin asukkaat

knollwood groves

Hedelmäpakkauksia - Kauniita hedelmäkoreja
Tilauksia täytetään pyydettäessä
10 eri laatua olevia sitrus-hedelmiä
Lahjatavarakauppa, jossa yli 1000 valikoimaa

Avoinna maanantaista lauantaihin, klo 9 ap. - 5:30 ip.
8053 Lawrence Road
Yksi maili etelään Hypoluxo tieltä
Boynton Beach, Florida 33436 - Puh. (305) 734-4800

American Finnish Tourist Club

301 Central Blvd. **Lantana, Fla.**

Joka sunnuntai ohjelmailta tai konsertti ja tanssia lopuksi
Joka lauantai koko illan tanssit eri seurojen järjestämänä.
Ilmastoitu haali, hyvä musiikki, iloinen ystävien seura! Torstaina ja sunnuntaina klo 12 haali avoinna pelejä ja seurustelua varten. Ravintola avoinna ohjelma- ja tanssi-iltoina. Tarjotaan kahvia voileipiä riisipuuroa hedelmäkeiton kera ym.

Tervetuloa Turistiklubille!

ACE HARDWARE
1212 Lantana Rd.
Lantana, Florida 33460

"We stock sauna heaters"

Puh. 585-0247

Venäläiset voitolle!

Dynamo-jääkiekkojoukkue voitti Mich. Tech:in 9 - 5.

Dynamo-jääkiekkojoukkue Moskovasta saapui Houghtoniin Michiganin Teknologiselle Yliopistolle (MTU) 12.12.88. yhteisotteluun.

Dynamot olivat USA:ssa kahdenviikon kiertueella, kymmenen peliä eri paikoissa. Houghtoniin tullessaan he olivat jo voittaneet viisi perätysten muualla.

MTU arena täynnä

Katsojille oli myyty 3,600 lippua, jokainen arenan istumapaikka täyttyi. Yleisöä kiinnosti tulla katsomaan venäläisten pelityyliä. MTU-laiset puolestaan ovat hyvässä pelimaineessa alueella.

MTU-joukkue, mikä tunnetaan "Pohjolan koirat"-lempinimellä, ovat keskilännen parhaimpia yliopistojen liitossa. Mutta Dynamot, vaikka amatöörejä, ovat sittenkin USA:n tilanteeseen verrattuna ammattilaisia.

Dynamojen ryhmässä on useita pelureita olympiakisojen jäljiltä. Ne ovat toisella tilalla koko Neuvostoliitossa, puna-aremijan joukkue tietysti ensitilalla. Yleisöä kiinnosti seurata venäläisten mahtia amerikkalaisia nuoria vastaan.

Harvoin kuullaan täällä Neuvostoliiton kansallishymni, mutta MTU:n soittokunta esitti sen juhlallisesti, USA:n hymnin välittömästi sen jälkeen Venäjän ja USA:n lippujen edessä. Venäläiset pelurit ja johtajat kestitettiin ja haastateltiin ennen peliä ravintolassa iltapäivällä.

Pelin tulokset kolmesta erästä ja lopussa laskettuna ovat osoituksena venäläisten pelikyvystä ja yliopistolaisten oppimiskyvystä:

Ensimmäinen erä Dynamon voitoksi 6-1. Toinen oli tasapeli 2-2 ja kolmannen erän MTU voitti 2-1. Lopputulos oli Dynamon hyväksi 9-5.

Venäläiset ovat todella loistavia pelureita. He luistelevat vauhdikkaasti, pysähtyvät äkkiä paikalleen, aivan kuin seinä olisi vastassa ja kiertävät vastustajat nopein liikkein. He kuljettavat kiekkoa yhteisryhmä-hyökkäysliikkein. Mailan hujaukset heidän käsissään ovat silmänräpäyksessä tapahtuneen liikunnan seuraus.

Ensi erässä Dynamot saivat kuusi pistettä. MTU:n pelurit eivät ehtineet puolustautua kyllin nopeasti. Mutta toisessa ja kolmannessa erässä MTU-laiset oppivat puolustautumisen sekä hyökkäyksen. Ehkäpä venäläiset hiukan hellittivät päästyään edelle alussa.

Venäläiset tekevät harvoin rangaistuksen arvoisia virheitä, mutta pari kertaa hekin kuohuivat aivan tappeluun asti. Pari miestä kummaltakin puolelta potkittiin pois pelistä illan ajaksi. Toiset saivat istua "rangaistus-vankilassa" (penalty box).

MTU-laiset oppivat niin nopeasti, että he saivat yhden pisteen, vaikka yksi peluri heidänkin joukkueestaan oli siinä vaiheessa "vankilassa".

Venäläiset ovat hyvin hiottua, tunteensa peittävää joukkoa, mutta heidän "vanha aatami" -uhkansa nousi esiin. MTU-laiset ovat nuorempaa, vähemmän kokenutta lajia ja pelaavat hiukan ankarampaa voimamiehen tyylistä peliä. He oppivat paljon venäläisiltä.

Dynamojen maalivahti oli jättiläiskokoa, joka koko ruumiinsa koolla suojeli pesää. MTU:n pesänsuojelija oli hyvässä tämmissä. Tietysti yleisö oli omapaikkakuntalaisten puolella huudoillaan ja soittokunta musisoi mielenosoituksia heidän puolestaan.

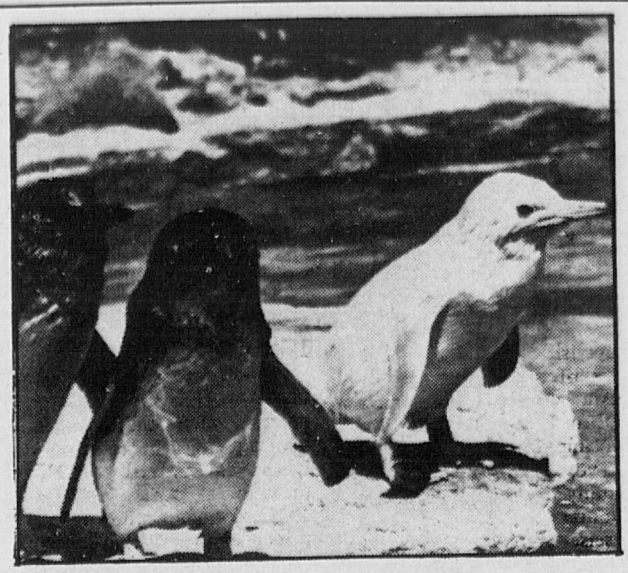
Yskityiset pelurit pisteille

Dynamo-pelurit löivät pesään: Dorofeev, Petrendo, Antipov, Seman, Mikulchik, Tatarinov, Zubrilchev, Burschevsky ja Lukunowsk.

Seuraavat MTU-pelurit saivat kiekon pesään: Rolston, Bissett, Carroll, Luknowsky ja Parnell.

Kirjoittajan kommentti: Jääkiekkopelin suomenkieliset termit ovat minulle tuntemattomia, mutta saanette selvän onnistuneesta pelistä, Dynamot 9, MTU 5 lopputulokset.

Olaf Rankinen

Pingviini pukeutui valkoisiin

Asiantuntijat pelkäsivät, että harvinainen albiinipingviini (oik.) joutuisi muiden hyljeksimäksi Sydneyn eläntarhassa Australiassa. Pelko osoittautui kuitenkin turhaksi, kun viisi kuukautta vanha tulokas otettiin hyvin vastaan muiden pingviinien joukkoon.

Törnudd turvaneuvostosta:

Turha aktiivisuus vie uskottavuutta

Suomen YK-suurlähettiläs Klaus Törnudd uskoo, ettei YK:n turvallisuusneuvoston jäsenyys tuota Suomelle vaikeuksia. Joitain Suomelle vaikeita kysymyksiä ei ole hänen mielestään olemassakaan.

- Otamme eteen tuleviin kysymyksiin kantaa oman vakiintuneen politiikkamme pohjalta. Jos jotain pelkäisimme, emme kaiketi olisi pyrkineet turvallisuusneuvoston jäseneksi lainkaan, toteaa Törnudd.

Törnudd edustaa Suomea turvallisuusneuvostossa tässä kuussa alkavana kaksivuotiskautena. Edellisen kerran Suomi oli turvallisuusneuvoston jäsen vuosina 1969-1971.

- Suurvaltasuhteiden tila on kautemme alkaessa parempi kuin moniin vuosiin, eikä merkkejä kiristymisestä ole havaittavissa. On tietenkin mahdotonta ennustaa, miten maailmanpoliittinen tilanne kehittyy näin pitkänä ajanjaksona, luonnehtii Törnudd kaksivuotiskautta.

Törnudd olettaa, että erityisesti Lähi-Idän ja eteläisen Afrikan kysymykset nousevat esille myös vuodenvaihteen jälkeen.

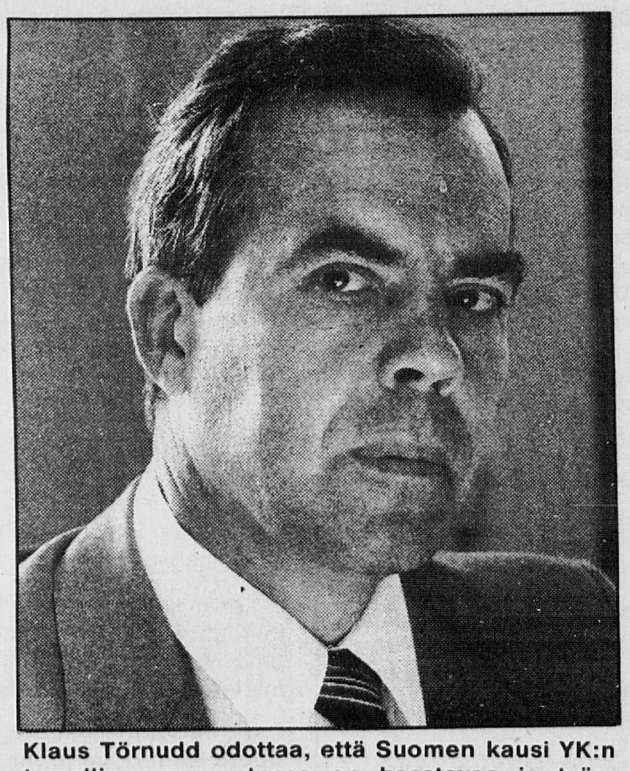
- Alueelliset kriisit ovat työllistäneet turvallisuusneuvostoa jo kauan. Neuvoston työlle on tyypillistä, että etukäteen on hyvin vaikea tietää, mitkä kysymykset kulloinkin nousevat esiin.

Yhteistyö tiivistynyt

Törnudd sanoo, että YK:n ja turvallisuusneuvoston merkitys on kasvanut ja että Neuvostoliiton ja Yhdysvaltain parantuneet suhteet ovat näkyneet yhteistyönä myös turvallisuusneuvostossa.

- Kaikkien viiden pysyvän jäsenen yhteistyö on niin ikään tiivistynyt, mikä on heijastunut myönteisesti koko turvallisuusneuvoston työskentelyyn.

- Irakin ja Iranin konfliktin rauhoittamisessa turvallisuusneuvostolla on välitön rooli. Afganistanin kriisin selvittämisessä neuvoston rooli on epäsuorempi mutta yhtä kaikki tärkeä.

Klaus Törnudd odottaa, että Suomen kausi YK:n turvallisuusneuvostossa on haastavaa ja työntäyteistä aikaa.

Törnudd huomauttaa, että YK:n rahoituskriisi on ehkä hivenen parantunut, mutta ei suinkaan ratkennut. Hän korostaa, että järjestön talous olisi saatava vakaalle pohjalle, koska myös turvallisuusneuvoston päätösten toimeenpano riippuu rahoituksen järjestymisestä.

Vakiintuneella linjalla

Suomi ei perinteisesti ota kantaa suurvaltojen välisiin kiistakysymyksiin. Suomi aikoo turvallisuusneuvostossakin noudattaa vakiintunutta puolueettomuuspolitiikkaansa.

- Pidättyminen äänestyksissä voi toisinaan olla yksi tapa noudattaa tätä politiikkaa. Samalla on huomattava, että turvallisuusneuvostossa nykyään yleensä pyritään löytämään sovitteluratkaisuja neuvotteluteitse.

Turha aktiivisuus haitallista

Puolueettomien maiden rooli on turvallisuusneuvostossa Törnuddin mukaan pitkälti sama kuin muidenkin jäsenten, vaikka voikin syntyä tilanteita, joissa puolueeton maa voi olla erityisesti avuksi erilaisten näkökohtien sovittelijana. On oltava aktiivisia oikeassa asiassa, oikella tavalla ja oikeaan aikaan.

- Turhanaikainen aktiivisuus on maan kuvalle pahempaa kuin passiivisuus. Uskottavuus kärsii.

Miten Suomen kanta turvallisuusneuvostossa käsiteltäviin asioihin muotoutuu?

- Kanta muotoutuu aivan normaalissa järjestyksessä. Tasavallan presidentti päättää linjakysymyksistä ulkoasiainhallinnon avustamana. Valtuuskunnan tehtävänä on YK:ssa edustaa Suomen politiikkaa annettujen ohjeiden mukaisesti, vastaa Törnudd.

Julkisuus jäävuoren huippu

Törnudd kertoi, että julkiset kokoukset ovat turvallisuusneuvoston työstä vain jäävuoren huippu. Valtaosa ajasta käytetään epävirallisiin ja luottamuksellisiin neuvotteluihin, joissa pyritään sovittelemaan yhteen erilaisia näkökohtia.

Jäsenyys turvallisuusneuvostossa tuo Suomen YK-lähetystölle runsaasti lisätyötä. Jäsenyys tuntuu jokaisen poliittisia kysymyksiä edustustossa hoitavan virkamiehen työssä tavalla tai toisella.

-Onneksi saamme lisää voimavaroja. Saamme yhden virkamiehen, joka voi omistautua kokonaan turvallisuusneuvostossa esille tulevien kysymysten käsittelemiseen ja niistä neuvottelemiseen.

Kuolleita

Sadie Rajala

FITCHBURG, MA - Sadie M. (Seppälä) Rajala, 88, 62 Patton St., kuoli tammik. 9, 1989 Keystone hoitokodissa Leominsterissä. Hän oli useita vuosia sitten kuolleen William Rajalan leski.

Hän oli syntynyt tammik. 16, 1900 Michigamme, MI:ssa Jacob ja Elizabeth (Haapanen) Seppälän tyttärenä ja muutti Fitchburgiin 1915.

Vuonna 1918 edesmennyt sai päästötodistuksen Fitchburg High Schoolista ja vuonna 1921 Fitchburg State Teachers Collegesta. Hän opetti Middletown, CT:ssa ja Fitchburgin Academy Streetin koulussa ennen kuin avioitui vuonna 1931.

Rajalat asuivat mason, NH:ssä useita vuosia ennen kuin muuttivat Ashbyyn, missä heillä oli oma farmi. Fitchburgiin edesmennyt palasi viitisen vuotta sitten.

Hän kuului Kalevan Naisiin ja oli toiminut entisen Ashbyn Majan presidenttinä.

Kaipaamaan jää kaksi siskoa, Sigrid Kasari ja Elsie Desjardins, kumpikin Fitchburgissa sekä useita sisarusten lapsia.

Boskin hautaustoimisto, 85 Blossom St., huolehti hautauksesta. Kalevan Naiset järjestivät oman muistotilaisuutensa.

Hautaaminen tapahtuu Forest Hill hautausmaahan.

Maiju Tuomi

HARTFORD, CT - Maiju (Hammar) Tuomi, 101, kuoli tammik. 4, 1989.

Hän oli syntynyt tammik. 6, 1887 Myllykoskella Suomessa ja asui useita vuosia Fitchburg, MA:ssa sekä Hubbardston, MA:ssa. Hän asui useita vuosia myös Lake Worth, FL:ssa.

Kaipaamaan jäi tytär Helvi Tuomi, Elmwood, CT ja kaksi lapsenlasta, Mrs. Ellen Zeman, West Hartford ja William Tuomi, LaJolla, CA; neljä lapsenlasten lasta, Jeffrey ja Karen Zeman West Hartfordissa ja Cynthia ja Jennifer Tuomi LaJolla, CA:ssa.

Hautaaminen tapahtui hiljaisuudessa.

Tyyne Lindholm

FITCHBURG, MA - Tyyne M. (Liimatainen) Lindholm, 92, 7 Harding St., kuoli tammik. 9, 1989 Highlands hoitokodissa. Hänen aviomiehensä Carl J. Lindholm kuoli 1979.

Hän oli syntynyt jouluk. 20, 1896 Sumiaisissa Suomessa ja muutti Fitchburgiin 1936 Greenwich, CT:stä.

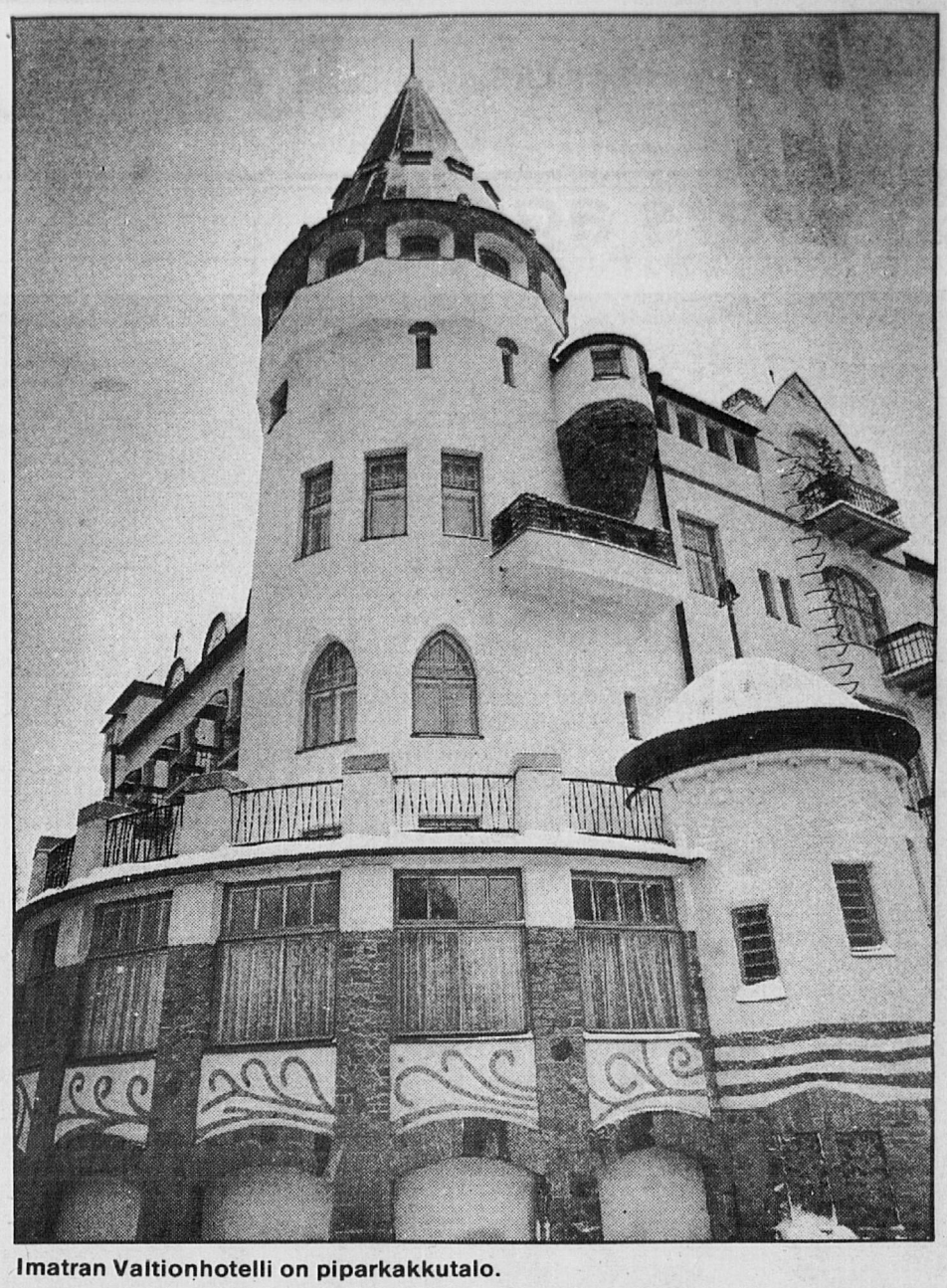
Edesmennyt kuului Messiah Lutheran kirkon seurakuntaan.

Kaipaamaan jäi kolme poikaa, Mauno A. Lindholm, Quechee, VT, Edwin R. Lindholm, El Paso, TX ja John F. Lindholm, Hartford, CT; tytär Florence Byrnes, Rye Brook, NY; 16 lastenlasta ja useita lastenlasten lapsia.

Muistotilaisuus pidettiin Messiah Lutheran kirkossa. Pastori L. Ken Cobb toimitti siunauksen.

Hautaaminen tapahtui Forest Hill hautausmaahan.

Sawyer-Miller hautaustoimisto, 129 Elm St., huolehti hautauksesta.

Imatran Valtionhotelli on piparkakkutalo.

Matkailukaupungin kruunu:

Mainio Valtionhotelli

Venäjän keisarinna Katariina II:n käynti Imatran koskella oli juhallinen tapahtuma vuonna 1772. Vierailu käynnisti ajan, josta eteenpäin Imatran koski tuli herrojen suuren luokan turistinähtävyydeksi ulkomaita myöten.

Vuonna 1846 rakennettiin kosken viereen pieni majatalo, ruokasali ja kaksi huonetta yöpymistä varten. Seuraavaksi rakennettiin paikalle kaksikerroksinen puumajatalo, joka oli taiteilijoiden suosiossa. Vuonna 1903 taas paikalle kohosi mahtava jugendlinna, joka sai nimekseen Grand Hotel Cascade.

Pietarilaista herrasväkeä kärrättiin paikalle päivittäin useilla junilla ihailemaan Imatran kosken kuohuja. Keisari Nikolai II kävi Valtionhotellin nimen saaneessa hotellissa useita kertoja. Nikolaikabinetti muistuttaa tästä tänäänkin, kuten myös hauskahden hengen Rasputin-kabinetti.

Vuonna 1982 osti Alko Valtionhotellin satulinnan. 50-vuotisjuhliensa kunniaksi Alko päätti restauroida paikan alkuperäiseen asuun. Syksyllä 1985 oli linnan viereen jo valmistunut uusi kongressihotelli.

Uudistettu, viimeistä piirtoa myöten hiottu jugendhotelli avattiin uudelleen elokuussa 1987.

Ja millainen hotelli!

Ulkoa piparkakkutalo, sisältä aistillinen, jykevän hienostunut ja tyylikäs Valtionhotellin Linna on imatralaisten suurimpia ylpeyksiä. Kolme ravintolaa tuovat hotellin myös paikkakuntalaisten ulottuville.

80 miljoonan markan remontti oli pitkä penni omistajalle, mutta koko Itä-Suomesta – jos laajempaankaan – ei sitten löydäkään yhtä komeaa yöpymispaikkaa. Erikoisuus on, että jokainen huone Linnassa on erilainen.

Kesäisin voi kävellä parinsadan metrin matkan Imatran koskea katsomaan. Koski on avoinna kesäisin joka päivä, katsojalukujen pyöriessä huimasti tuhansissa.

Matkailu työllistää Imatralla merkittävästi. Alalta arvellaan leipänsä saavan kaupungissa noin tuhannen ihmisen.

Kaupugissa on kaikkiaan viisi hotellia. Imatran uusi kylpylä Tainionkoskella on tunnettu kautta Suomen. Myös Vuoksenniskalle on valmistunut uusi huippuhotelli Vuoksenhovi.

Mansikkalaan valmistunut kulttuurikeskus-kirjasto on iso etappi koko Mansikkalan alueen kaupungistamisessa, jonka päättäjät ottivat ohjenuorakseen 1970-luvun lopulla. Kulttuuritalon Karelia-

jatkuu sivulla 12

Newton-Bartlett
HAUTAUSTOIMISTO
Tel. (603) 863-2113
42 Main St., Newport, N.H.

May
Funeral Service
HAUTAUSTOIMISTO
RUSSELL W. MAY
Palvelusta Norwoodille ja ympäristölle
85 Nichols St., Norwood, MA
Puhelin: 762-1509

KESKUSTASSA SIJAITSEVA
FRANK H. MILES COMPANY
1158 Main St., Holden, MA
Hautatoimituksia vuodesta 1896

BOSK FUNERAL HOME
85 BLOSSOM ST., FITCHBURG, MA TEL. 342-3635
Serving All Faiths
FUNERALS • CREMATIONS • REMOVALS
Services Within Your Means
Local or Distant
Our convenient location, easily accessible from all parts of city and suburban towns.
Ground Level Entrance
AMPLE OFF STREET AREA FOR PARKING
IN COMPLIANCE WITH FTC

SAWYER-MILLER
FUNERAL HOMES

129 ELM ST., FITCHBURG
Howard J. Miller, Director
Phone All Branches 345-6778

MOORCROFT
HAUTAUSTOIMISTO
31 Myrtle Ave. Fitchburg, MA
Puh. 343-7137
Ystävällinen palvelu
PARKKAUSPAIKKA
Richard C. Moorcroft
Stephen R. Moorcroft

The Finnish-American RAIVAAJA

60 years ago

FITCHBURG, MASS - The stalwart hoopsters of the Reipas Athletic Club for the 1928-29 season are shown in this photograph probably taken by George Bergroth.

Seated, left to right, are Eino Suri, Eino Tofferi, Erick Lahtinen, Eino Toko, Eero Rostedt.

Standing, left to right, Alvah Jakola, Leo Toko, Tauno Salminen, Ed Fors, and manager Theodore Rajala.

The history of Finnish American basketball teams is yet another segment of our story which little has been researched or written about.

If you participated on any of these teams, do write your recollections down and send them to RAIVAAJA, P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600.

Gleanings

by Roy Helander

Keeping an eye out for things Finnish, the following interesting paragraphs showed up in my reading over the recent holidays.

In an article in which she reminisces about thirty years of writing columns and interviewing the movers of this world, Georgie Anne Geyer of the Universal Press Syndicate noted that the wisest quote on politics, people and progress that she has ever heard personally, came this fall from Finnish Foreign Minister **Kalevi Sorsa**:

"I used to think that we would make gains and that people would be happy. I found that people were happy for about a day.

"Now I measure progress differently. Now I think that progress in a society means that people are dissatisfied due to smaller and smaller things."

The most revealing words on modern man's isolated and alienated state - and paradoxically, his celebrity-seeking state - came this fall from a perhaps unlikely source, an artist.

The fine Finnish sculptor and designer **Björn Weckström** told Geyer:

"A hundred years ago, people were living in small communities. Everyone had an identity known by the whole village. The group created the morals and the rules.

"Now those frames are eliminated. People are desperate because that was an enormous security for people. The problem is to create something new that would replace this.

"Whatever you did, it was enough before to do it before the whole village.

"Now to be somebody you have to be on television. It is the problem of identity of man today, to be someone, even for a short moment . . . just to catch the attention of the mass media."

Finally, in an article giving a positive review of the newly redone Hynes Convention Center in Boston, Robert Campbell, writing in the Boston *Globe*, says the following:

"A special delight of the Hynes is the main entrance hall.

"This is a great vertical, cylindrical room that rises the whole height of the building and pokes up through the roof.

"Escalators rise in its middle and stairs climb its curved walls.

"Architecture buffs will recognize, as one source, the classic library in Helsinki, Finland, by Gunnar Asplund."

Through the years-

Rough House in a Bread Factory

There was music on High street for a greater part of Monday, such music as a trio of drunken men can make when no one molests them.

The police received first intimation of it at 4:15 in the afternoon, and Liquor Officer Flint and Officer Whittemore went up with the patrol wagon to investigate.

Three Finlanders were found there on the street just across from Maenpaa's bakery, from which place they had just issued after putting it very much to the bad.

All three were placed under arrest and were in court, this morning.

Residents on the street say that the trio, together with another man, who left before the police got there, had been ambling up and down the street all day, falling over each other and doing clownish acts of various kinds.

But when they started in to clean out the bread factory, trouble came to then quickly.

Fitchburg *Sentinel*
January 17, 1905

Automobiles

ATTENTION - GOVERNMENT SEIZED VEHICLES from $100. Fords, Mercedes, Corvettes, Chevys. Surplus Buyers Guide. 1-602-838-8885 Ext. A 1596.

Finlandia Foundation

Boston Chapter

DR. ENSIO AALTO TO BE HONORED

This month's meeting on January 22 will be dedicated to Dr. Ensio Aalto whose efforts to make Finland known in the United States have now been recognized by the Finnish government.

Mr. Antti Lassila, Consul General from the Consulate of Finland in New York, will present a decoration of honor to Ensio. The type of the decoration will be revealed at the time of its presentation.

Born of Finnish immigrants, Ensio grew up in the Finntown section of Brooklyn, NY. He received a doctorate in psychology from the University of Minnesota and has held positions at universities in New York, Ohio and Minnesota.

He recently retired from Veterans' Administration Medical Center in Bridgewater, Massachusetts, where he served as a counseling psychologist for over 20 years.

Ensio's professional affiliations and special interest in cross-cultural counseling have taken him and his wife Barbara, also a psychologist, to numerous countries.

Ensio's impact on several local ethnic organizations and contributions to various ethnic events has been immeasurable over the years.

As an active member of the International Institute of Boston and American Scandinavian Foundation he has represented Finnish Americans and promoted Finland and presented programs on Finnish culture.

Finlandia Foundation, Boston Chapter has benefited by Ensio's membership since 1963.

Besides having been a member of the Board of Directors for most of this time he also served twice as the president (1964 - 1968 and 1975 - 1977).

Finlandia Foundation wishes to extend heartfelt thanks to both Ensio and Barbara for their valued contributions and work that they have done for our organization.

We invite all of you to come to celebrate this special day on Sunday, January 22nd, at 3 pm, at the St. Paul Evangelical Lutheran Church, 929 Concord Turnpike (Rt. 2), Arlington.

Musical entertainment for the Sunday's meeting will be provided by Ms Reina Paananen-Hart, a talented mezzosoprano and a librarian at the University of New Hampshire in Durham, who will sing Finnish folk songs and songs by Sibelius and Merikanto. She will be accompanied on the piano by Ms. Meredyth Jones.

Refreshments for the coffee table will be organized by Vera Smith with help from Liisa Rossetti, Emily Katila, Kerttu Winters, Ute Park, Kirsti Gamage, Kay Knowlson, Ritva Garutti and Raila Rautiainen.

Should anyone else wish to donate a baked delicacy for the coffee table, it would be more than welcomed by Vera - please call her at 617-729-0920.

The January meeting is also our annual meeting. Therefore, a part of it will consist of a short business session. Certain positions on the Board of Directors are up for re-election.

As a reminder to all members: please note that the membership dues for this year must be paid before the meeting in order to be eligible to vote. You may use the form on the back of this newsletter to accompany your payment to the membership secretary.

As usual Pirjo and Päivi will organize activities for children and, baby sitting will also be available for a small fee during the meeting.

KIITOS

Our Pikkujoulu - Christmas Party is becoming more popular every year. A record number of 250 people attended last time.

We regret that even at the new spacious location at Mt. Calvary Lutheran Church in Acton we could not accomodate everyone interested.

We were pleased to have the Revontulet Folk Dance Group and their families to join us and we thank them for their contributions for the dinner, as well as the program.

The young Sateenkaaret folk dancers were truly delightful performers.

Our own children's program was also a pleasure to watch. It brought back memories of Christmas programs from elementary school times in Finland.

There are too many names to list of those people who made the Christmas party a success.

While our special thanks go to the main organizers, Mimmu and Raila, we wish to collectively thank all the performers, Joulupukki, and the hostesses as well as the cooks for all their hard work.

ANNOUNCEMENTS

Our chapter has received a donation of over $20,000 from a member, Ms Aulikki Olsen.

We are very grateful for this extremely generous gift, which will be prudently invested by the Finance Committee.

The donation will secure that the organization will be able to introduce quality programs to its members and carry out other purposes stated in the bylaws.

Turn to **Boston** page 10

The cast of Potrero Hill Theatre Ensemble's production of One Flew Over the Cuckoo's Nest *includes (from left) Rochelle Savit, Harri Siitonen, Robert Cooper, Norman Maslov, and Michaela Greeley.*

Harri Siitonen now a mental patient in 'Cuckoo's Nest'

SAN FRANCISCO, CA - Harri Siitonen is appearing as Scanlon, a mental patient, in the play "One Flew Over the Cuckoo's Nest" from Feb. 3-25.

Written by Dale Wasserman, the play is based on the popular novel of a revolt in a mental institution written by Ken Kesey.

The performance is being produced by the Potrero Hill Theater Ensemble and is directed by Don McCunn.

Dates are Fridays and Saturdays, Feb. 3-4, 10-11, 17-18, 24-25, at 8 p.m. at the Potrero Hill Neighborhood House, 953 De Haro St.

Information: (415) 465-2823.

Kalenteri

FLORIDA

Jan. 20 - Dance, 8-12 pm, Finnish-American Club, 409 E. Delaware Ave., New Port Richey. Music by the Mel-O-Tones.

Jan. 26 - Game night and lunch, 6-8:30 pm, Finnish-American Club, New Port Richey.

Feb. 2 - Game night and lunch, 6-8:30 pm, Finnish-American Club, New Port Richey.

Feb. 5 - "Connecticut Ilta," Finnish Tourist Club, 301 Central Blvd., Lantana. Program features Aatos Autio, pianist Malle Magi, Hilkka Laine and others, followed by dancing to Yrjö Palmu and Frank, with vocals by Aatos Autio. Organized by local and Connecticut residents.

MASSACHUSETTS

Jan. 17 - Feb. 28 - Exhibition of paintings by Kaarina Soininen-Taylor, Wenham Public Library, Wenham. Hours: daily, 2-5 and 7-9; Tuesday mornings 9-12; all day Saturdays; closed Fridays. Tel: (508) 468-4062.

Jan. 21 - Third annual Kaleva Fishing Derby, 6 am-3 pm, Fort Pond, Lancaster. Register at any of the following: Jake's Sport Center, Vic's Live Bait, Fitchburg; Dave's Bait & Tackle, Ric's Bait & Tackle, Leominster.
- Dance, 8 pm-midnite, Saima Park, Fitchburg. Music by Hi-Lites.

Jan. 22 - Finlandia Foundation Boston Chapter meeting, 3 pm, St. Pauls Evangelical Lutheran Church, 929 Concord Turnpike (Rte 2), Arlington. Short annual meeting, an award for Dr. Ensio Aalto, and songs by Reina Paananen-Hart. See the article in this issue for details.

Jan. 28 - Dance, 8 pm-midnite, Saima Park, Scott Rd., Fitchburg. Music by Dori Wells Duo.

MICHIGAN

Jan. 28 - Las Vegas Nite, Finnish Center, 35200 W. Eight Mile Rd., Farmington Hills.

MINNESOTA

Jan. 20 - Finnish American Cultural Activities, Inc. monthly meeting, 7 pm, International Institute, 1694 Como Ave., St. Paul. Annual meeting/board member elections: Program: "The Delaware Finns and the American Pioneer Culture" presented by Dr. Matti Kaups of the University of Minnesota, Duluth.

Feb. 17 - Finnish American Cultural Activities monthly meeting, St. Paul. Program: Film Highlights of FinnFest USA - 1988, and special guests - Finnish exchange students studying in the Twin Cities.

NEW YORK

Jan. 26 - Recital by Tuija Hakkila, piano, 8 pm, Merkin Concert Hall at Abraham Goodman House, 129 West 67th St., New York. Tickets at Box Office - (212) 362-8719.

All programs subject to change

Wenham, Mass.

Until the end of February there will be a display of paintings by Finnish artist Nelly Taylor, who paints with the name Kaarina Soininen-Taylor, at the Wenham Public Library.

The library hours are daily 2-5 and 7-9, except Fridays when it is closed. It is also opened Tuesday mornings from 9-12 and all day on Saturdays. The library's phone number is (508) 468-4062.

The works on display are acrylics on paper and cloth and are very colorful.

Finnish Professorship at Minnesota

MINNEAPOLIS, MN - A new Finnish professorship will be established at the University of Minnesota.

The Finnish Ministry of Education has granted five million Finn marks for this purpose. However, additional funds are needed before the plan comes true.

There are hopes that this new professorship will make Finland more known in the United States.

Finnish language and culture have been taught at the University of Minnesota for over 30 years.

Finnish for credit

The Spring term at Middlesex Community College, beginning on Feb. 6, offers Conversational Finnish in its Center for Individualized Instruction.

The four courses (Beginning I and II, Intermidiate I and II) each give 3 credits and cost $178.

The college does offer free "space-available" vouchers for anyone over 60 for a very small service fee.

Whether these apply to the Finnish courses can be discovered by calling 617-275-8910. Ext. 240.

Roy Helander

Real Estate

ATTENTION - GOVERNMENT HOMES from $1 (U-repair). Delinquent tax property. Repossessions. Call 602-838-8885 Ext. GH 1596.

Help Wanted

ATTENTION - HIRING! Government ment jobs - your area. Many immediate openings without waiting list or test. $17,840-$69,485. Call 1-602-838-8885. Ext. R1596.

Finland Society's

16th Annual Seminar on the Finnish language and culture

The Finland Society (Suomi-Seura) will again arrange a three week Summer Seminar for descendants of Finnish emigrants. The educational part of the Seminar is threefold:

● **Finnish classes.** Finnish will be taught in small groups, ranging from elementary to advanced on four levels: beginners, lower intermediate, higher intermediate and advanced.

For the beginners group, no advance knowledge of Finnish is necessary.

The advanced class, on the other hand, will use only Finnish.

Language learning will take up about one half of the time allotted for lessons and lectures.

● **Lectures on Finland.** As the Finland Society Seminar is not only - or even primarily - a language course, a wide variety of subjects will be dealt with (mainly in English), giving the participants information on the following aspects of Finland today:

History, foreign policy and international relations; Political and governmental system; Mass media; Social structure and social policy; Industry, economy and foreign trade; Educational system; Finnish and related languages; The roots of Finnish culture; Literature theater and music; Art, architecture and design; Nature and environment.

● **Excursions and tours.** Visits will be made to points of interest in Hämeenlinna area. One weekend will be spent away from Hämeenlinna. The other weekend may be spent with a Finnish family or on one's own.

The course will be held at the Hotel Punaportti, owned and run by the Vocational Training Institute in the city of Hämeenlinna.

The school is located near the center of town. There is a swimming beach within walking distance, good facilities for jogging, good local bus service.

The package includes room, breakfast, lunch and afternoon coffee.

The rooms are double rooms in a building opened in 1988.

The distance from Helsinki to Hämeenlinna is about 100 km, or 60 miles. Hämeenlinna can be reached easily from both north and south by train, from almost any direction by bus, and from the north also by boat. The nearest airport is Helsinki.

The Kanta-Häme ("Häme Heartland") Summer University was founded in 1972, and has grown into one of the most active summer universities outside the actual university towns.

The town of Hämeenlinna (Tavastehus in Swedish) was founded in 1639 by a Count Per Brahe. Its present population is about 42,000.

It stands on an ancient Hämean tribal site, is the oldest inland town in Finland, and has long been an administrative and cultural center as well as a garrison town.

As the birthplace of Jean Sibelius, the town has claims to musical fame. It has many historical and cultural monuments, such as a medieval castle, the medieval church at Hattula and Sibelius's birthplace.

The Seminar will start on Monday morning, July 3, 1989 and will wind up Friday evening, July 21, 1989.

The participants are expected to arrive on Sunday evening, July 2, and may stay until Saturday, July 22.

Detailed instructions on transportation etc., will be sent to participants after admission.

The seminar is primarily meant for **college and university students of Finnish descent.** Students should preferably by between 18 and 30 years of age. A few applicants over 30 will be admitted each year.

Knowledge of Finnish is not required. The language of instruction is English. Consequently, a sufficient knowledge of English is necessary.

Application forms for the Seminar are available from the Finland Society.

Deadline: If you also apply for **a stipend or a travel grant,** your application **must** reach us by **April 14, 1989.**

If after April 14, 1989 there is still room, students may be admitted to the Seminar, without travel grants.

The Seminar fee is FIM 3000 (appr. USD 650-700), which covers tuition, room and board, study materials and tours during the three-week period.

Stipends (up to max. FIM 2000 per person) will be available for persons between 18 and 30 years of age, who are admitted to the Seminar.

Fares covering travel to and from Hämeenlinna before and after the Seminar are not included.

A few single rooms at extra charge will be available.

Upon request, we can provide a list of our 1988 students, who can tell you first hand about their experiences, by telephone or by letter.

Apart from stipends, a few travel grants will also be available. Young people - below 30 - of Finnish descent coming to this Seminar **from outside Europe** are eligible to apply. Forms for this specific purpose, as well as further information, available from the Finland Society.

Deadline: April 14, 1989. Applications for stipends and travel grants **must** reach the Finland Society office in Helsinki by that date.

If you plan to visit relatives or friends in Finland, please do it **BEFORE** or **AFTER,** not **DURING,** the Seminar. Your program will be very tight during the Seminar, and we would like you to get the full benefit of it.

Apart from the academic & travel programs, there may be opportunities for learning Finnish songs, folk dances or Finnish cooking, according to the wishes of the participants.

For applications and more information, contact:

Finland Society P.O. Box 213, 00171 Helsinki; Tel. (90) 174 255; Telefax (90) 654 868; Telex: 124519 sshel sf.

Stipends and travel grants for Seminar 1989

STIPENDS

All applicants to the Finland Society Seminar 1989 who are of Finnish descent and between 18 and 30 years of age are eligible to apply for stipends, ranging to FIM 2,000 at the most. A specific form for the purpose is available from the Finland Society. It must be returned **by April 14, 1989** at the latest.

TRAVEL GRANTS

For participants coming to the Finland Society Seminar **from outside Europe** a few travel grants will be available. Applicants must be between 18 and 30 years of age, of Finnish descent, and preferably university or college students. Specific application forms for the purpose are available from the Finland Society. Applications must reach the society **by April 14, 1989.**

All applicants will be notified of the results by mid-May 1989 at the latest.

For further information, also about the Seminar itself, as well as application forms for both purposes, please write to Finland Society, P.O. Box 213, SF-00171 Helsinki, Finland.

Boston

continued from page 9

Thank you, Aulikki for your graceful gesture and good will!

Our membership count is now 234 and there are about 20 additional people who have expressed their interest to become members. We urge more of our members to become involved in planning activities and joining any one of the committees that you might be interested in.

There are still some sweat and polo shirts and tote bags with F.F. logo as well as records of Finnish art songs performed by Sylvia Aarnio.

All these are available through Mimmu. If you call her she will be happy to bring your order to the meeting.

SEE YOU ALL ON JANUARY 22nd!

Salme S. Woodington

Smith Funeral Home, Inc.
Elden E. Bjurling
Steven A. Palmer
Directors
69 Vernon St., Gardner, MA
Tel.: 632-0377

Stamp motif: *A skier with the outlines of the three ski jumps in Lahti in the background.*

World Ski Championships 1989

HELSINKI - To mark the World Ski Championships in Lahti from February 17 to 26, 1989, the General Directorate of the Posts and Telecommunications will release a FIM 1.90 special stamp on January 25, 1989.

The World Ski Championships in the Nordic sports will now be held in Lahti for the fifth time.

The organizing committee includes representatives of the Finnish Ski Association, the Lahti Ski Club, and the city of Lahti.

The city's location and the superb facilities in the Sports Centre make Lahti an ideal place for a sports event of this magnitude.

The Lahti Sports Centre was completed for the previous championships in 1978; for the forthcoming event it has been fitted with modern result service equipment and new loudspeakers.

The Sports Centre consists of a ski stadium and a ski jump stadium. The first ski sports museum in Finland is also under construction in the grounds.

In the course of ten days 15 world championships will be awarded.

By early September, teams from 25 countries had entered for the championships.

250,000 spectators, among them 2,000 to 3,000 from abroad, are expected to arrive in Lahti.

To publicize Finland and the championships, there is the sympathetic mascot Nestori, who represents Father Christmas.

Neste Aquires Kemira's share of Priha

Neste Oy have aquired Kemira Oy's 50% holding in Priha Oy of Hamina. Neste already owned 50% of Priha.

Priha manufactures and markets glue resins and formaline used primarily by the mechanical wood processing industry.

The Priha Group has plants in Finland and in the USA, where the latest resin plant of Chembond Corporation, a subsidiary of Priha, was recently inaugurated.

The Priha Group also has an affiliate in Mexico, namely Industrias Quimicas Priha Guadiana S.A.

Priha's significance to Kemira has lessened since the production of urea was terminated in Finland in 1986.

Neste, as a manufacturer of phenol raw material, and Priha, as a major user of phenol, can combine their resources to develop the industry of the field and invest more strongly in research and development.

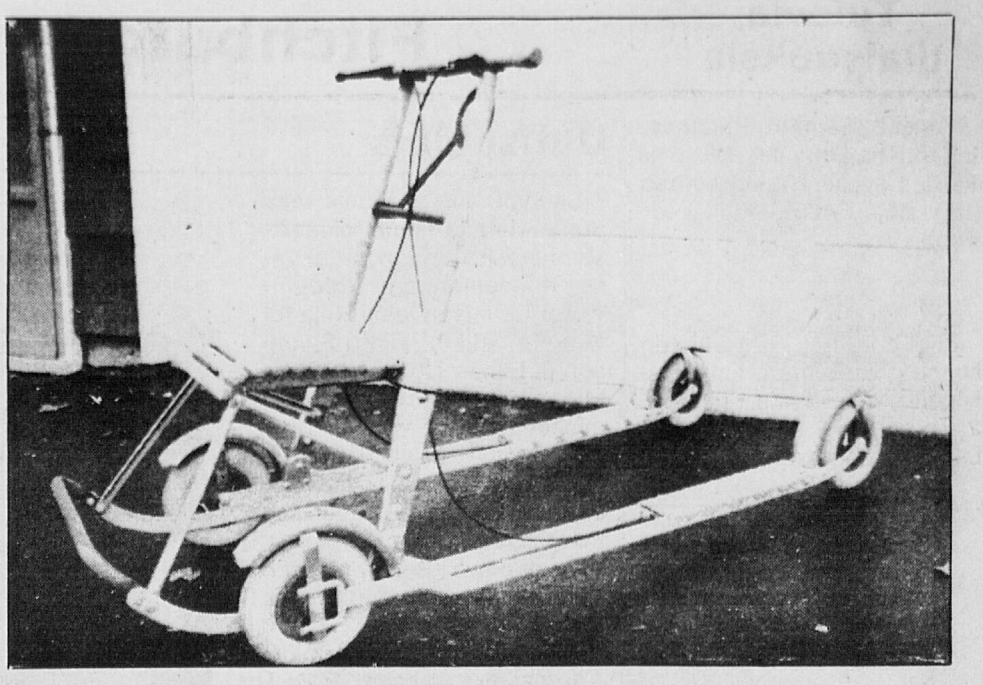
The turnover of the Priha Group is some FIM 660 million (USD 160 million) this year. The status of the Priha personnel, 380 in number, will not change as a result of acquisition by Neste.

Juhani Nyman will continue as head of Priha.

NESTE OY
Communications

Holdenilainen Auli Lyra ja rutlandilainen Helen Joki näyttävät, miten suomalainen pyöräkelkka toimii. Joki sai kelkan joululahjaksi miniältään.

Pyöräkelkka Esla on suosittu valmistusmaassaan Suomessa.

Suomalainen pyöräkelkka pitää Helen Joen liikkeellä

RUTLAND, MA - Helen Joki ei osannut aavistaa tippaakaan, mitä hänen miniänsä lähettämä iso paketti piti sisällään. Paketin avaaminenkaan ei auttanut arvailuissa.

Vasta koottuaan lahjapakettinsa sisällön Joelle selvisi, mistä oli kysymys. Lahja oli suomalainen potkukelkka, pyörillä varustettuna. Sitä kutsutaan pyöräkelkaksi ja se on erittäin suosittu Suomessa, missä sitä käyttävät sekä nuoret että vanhat.

Pyöräkelkka on hyvin paljon tavallisen potkukelkan näköinen. Potkimien kummassakin päässä on ilmakumipyörät ja kelkka on varustettu käsijarruin.

Pyörien johdosta kelkalla voi liikkua lumettomallakin tiellä.

Joki kertoi, että Suomessa vanhemmat ihmiset käyttävät pyöräkelkkaa kauppamatkoillaan. Tavarat on helppo kantaa joko kelkan sarvissa tai edessä olevan istuimen päällä.

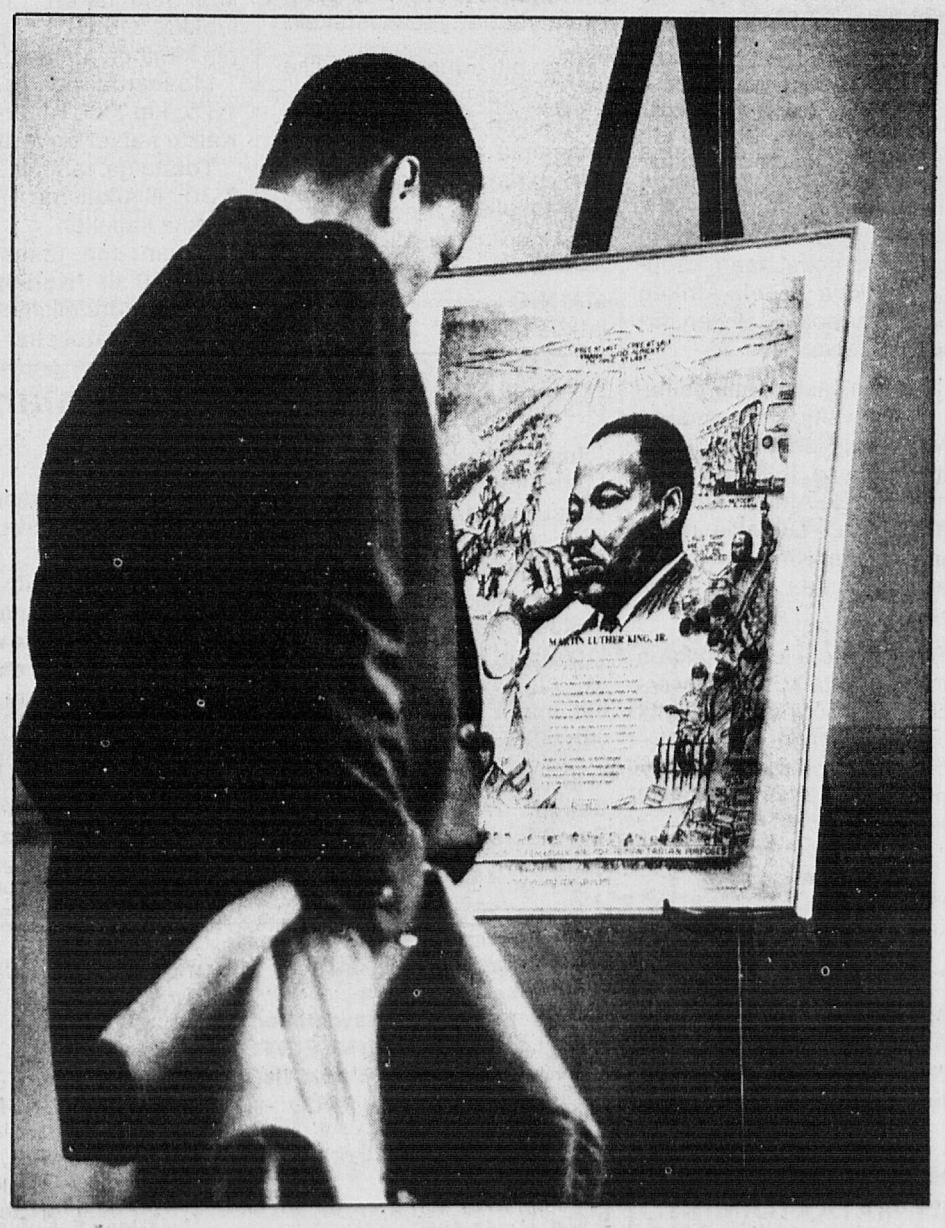
Joki, 80, sanoo kelkasta olevan apua pikkuaskareissa, mutta sillä on mukava myös ajella ihan vain huvin vuoksi.

Hyvällä säällä Joki kelkkailee kotiympäristössään. Tasaisella tiellä pari potkaisua riittää pitämään kelkan liikkeellä. "Vauhti on hyvä," Joki totesi. "Pari potkaisua riittää ja olet menossa. Olen 80-vuotias ja menen aika vauhtia."

Naapurit ovat kyselleet, mistä Joki on saanut kelkkansa. Ovat uteliaita, koska eivät ole koskaan nähneet sellaista.

Ensin Joki ihmetteli, miksi miniä oli vaivautunut lähettämään kelkan, mutta pari koekierrosta riitti muuttamaan mielen.

"Pidän siitä. Se on keppiä mukavampi," hän sanoi.

Nuorukainen tutkimassa pastori tri Martin Luther King Jr.:n muotkuvaa Twelfth Baptist kirkossa Roxbury, MA:ssa.

Kingin sanoma elää

Kautta Yhdysvaltoja kirkon kellot kajahtelivat maanantaina keskipäivällä edesmenneen siviilioikeuksien ajajan, pastori tri Martin Luther King Jr.:n kunniaksi.

Kautta maan järjestettiin jumalanpalveluksia, konsertteja, paraateja ja monia muita tilaisuuksia kouluissa ja kaupungintaloilla Kingin muistoksi nimetyn kansallisen juhlapäivän merkeissä.

King on ainoa tällä vuosisadalla syntynyt ja ainoa musta amerikkalainen, jonka kunniaksi vietetään federaalista juhlapäivää.

Monet amerikkalaiset osallistuivat päivän juhlallisuuksiin ja sen aikana järjestettyihin tilaisuuksiin tarjoten tilaisuuden tarkastella, miten pitkälle olemme päässeet ja miten paljon on vielä tehtävä rotusuhteissa, köyhien auttamisessa, maailman rauhan saavuttamisessa - Kingin pyrkimyksissä.

Toisille päivä merkitsi vain ylimääräistä lomapäivää, kolmipäiväistä viikonloppua hiihtelyyn, matkusteluun tai ostosten tekeoa varten.

Koska juhlapyhä on nuorin Yhdysvalloissa vietetyistä juhlapyhistä - se astui voimaan vasta vuoden 1986 tammikuussa - monet ihmiset eivät tiedä, miten heidän tulisi merkkipäivää huomioida.

David Glassberg, Massachusettsin yliopiston julkisen historian professori, sanoi uuden juhlapyhän kypsymisen vievän aikansa.

"Juhlapyhät ovat kuin tyhjiä kuoria. Ihmiset voivat täyttää ne millä tahansa merkityksellä. Kingin päivästä saattaa hyvinkin tulla ihmisoikeuksien päivä. Kukin yhteisö juhlii sitä itselleen merkityksellisellä tavalla," Glassberg selitti.

Wenham, Mass.

Suomalaisen taiteilijan Nelly Taylorin, joka maalaa nimellä Kaarina Soininen-Taylor, töitä on näytteillä tammik. 17. päivästä helmikuun loppuun hänen kotikaupunkinsa Wenhamin kirjastossa.

Työt ovat acrylliä ja tehty sekä kankaalle että paperille ja ovat erittäin värikkäitä.

Kirjaston aukioloajat ovat seuraavat: arkisin 2-5 iltapäivällä ja 7-9 illalla, suljettu perjantai-iltaisin. Tiistaisin auki myös aamupäivällä 9-12 ja koko päivän lauantaina.

Lisätietoja saa soittamalla kirjastoon (508)468-4062.

Fitchburg ja ympäristö

Tulevia tilaisuuksia

Tanssit Saiman Puistossa lauantaina, tammik. 18. p:nä klo 8 - 12 yöllä. HiLites soittaa. Järjestäjä FACS. Kaikki tervetulleita!

★

Fitchburgin Kalevaisten kolmas vuotuinen kalastuskilpailu lauantaina, tammik. 21. p:nä klo 6 aam. - 3 iltap. Lancasterin Fort Pondilla.

Finlandia Foundation
Boston Chapter

Finlandia Foundationin Bostonin jaoston tammikuun kokous pidetään sunnuntaina, tammik. 22. p:nä klo 3 iltapäivällä St. Paul's Evangelical Lutheran kirkossa, 929 Concord Turnpike (Rt. 2).

Päivä on omistettu tri Ensio Aallolle, joka saa vastaanottaa Suomen hallituksen kunniamerkin. New Yorkin pääkonsuli Antti Lassila tulee ojentamaan kunniamerkin.

Aalto kasvoi Brooklyn, NY: ssa ja valmistui psykologian tohtoriksi Minnesotan yliopistossa ja on opettanut yliopistoissa New Yorkissa, Ohiossa ja Minnesotassa.

Hiljattain Aalto jäi eläkkeelle Veteran's Administartion Medical Center'stä Bridgewater, MA, missä hän toimi psykologina yli 20 vuoden ajan.

Mezzosoprano Reina Paananen-Hart esiintyy iltapäivän kokouksessa. Hän laulaa suomalaisia kansanlauluja sekä Sibeliuksen että merikannon lauluja. Säestäjänä toimii Meredyht Jones.

Tammikuun kokous on myös jaoston vuosikokous. Johtokunnan jäsenten valintaan ovat oikeutettuja vain ne jäsenet, jotka ovat maksaneet jäsenmaksunsa.

Uutispaloja

Saimme viime viikolla taas Suomi-vieraita tänne toimitukseemme. Raivaajan johtokunnan edesemenneen sihteerin Victor Salmisen leski Hilja toi Victorin veljen Veikko Salmisen ja tämän tyttärentyttären Minna-Riitta Vuorisen tutustumiskäynnille.

Keuruulla asuva Salminen muistutti paljon veljivainajaansa, pituutta tosin oli enemmän.

Oli mukava jutella vieraiden kanssa ja kuulla tuoreimpia Suomen uutisia.

Salminen oli kolmannella Amerikanmatkallaan, Minna-Riitalle matka oli ensimmäinen. Isoisä sanoi ehdottaneensa matkaa, jotta Tampereella lääketiedettä opiskeleva Minna-Riitta pääsisi hetkeksi eroon opinnoistaan.

Tämän kertainen matka oli kaksiviikkoinen, joululomaan ajoitettu reissu.

Ensi kertaa näissä maisemissa liikkunut Minna-Riitta sanoi pitäneensä amerikkalaisista omakotitaloista. "Ovat niin erilaisia kuin Suomessa," hän totesi.

Nuorella tohtorinalulla on edessään vielä kaksi vuotta opintoja. Sitten pitää harkita, haluaako erikoistua johonkin lääkärinalaan.

Salminen kertoi olleensa vain vuoden vanha veljensä Victorin lähtiessä Amerikkoihin. Hän oli 13 lapsisen perheen nuorin, Victor kolmanneksi vanhin.

Toisen veljensä Vilhon hän tapasi tässä maassa ensimmäistä kertaa ollessaan jo viisissäkymmenissä. Vilho oli jo 80-vuotias mies.

Salminen oli kiinnostunut Raivaajan toimituksesta, koska poikansa on kirjapainoalalla.

Veikko Salminen (vas.), Gertrude ja Leevi Häkkilä, Minna-Riitta Vuorinen ja Hilja Salminen Raivaajan toimituksen edustalla.

Ihmiset ja matkustaminen näyttivät kovasti kiinnostavan Salmista. Hän kertoi käyneensä 20 maassa, "mutta kyllä Suomi on sittenkin paras," totesi leikkimielisesti.

Mukana toimitusvierailulla olivat myös Hiljan sisko Gertrude Häkkilä ja tämän aviomies Leevi Worcesterista.

★

Kuvernööri Michael S. Dukakis allekirjoitti maanantaina Martin Luther Kingin juhlapyhän innoittamana lain, mikä estää Massachusettsin osavaltiota solmimaan kauppasopimuksia Etelä-Afrikan kanssa kauppaa käyvien firmojen kanssa.

"Tästä päivästä lähtien ainakin yhden valtion sanoma on selvä: emme solmi kauppoja niitten kanssa, joilla on liikesuhteita Etelä-Afrikan hallituksen kanssa," Dukakis julisti Martin Luther King päivän aamiaistilaisuuden osanottajille.

"Rotuerottelu on loukkaus humaanisuutta kohtaan. Massachusetts puhuu ylpeydellä vapauden, oikeuden ja demokratian puolesta milloin tahansa ja missä tahansa," hän jatkoi.

★

Fitchburgin pormestari Jeffrey A. Beanillä on hyviä uutisia.

Uutinen, minkä hän sai kuulla Massachusettsin kunnallisyhdistyksen 10-vuotiskokouksessa Bostonissa, oli että kuvernööri Michael Dukakisin suunnitelmiin ei kuulu vähentää kaupungeille ja kunnille myönnettyjä avustuksia.

Bean piti uutista positiivisena, vaikka sanoikin kaupungin tarvitsevan 6-7 prosenttia aikaisempia avustuksia enemmän voidakseen toimia nykyisellä tasolla.

MAINIO . . .
jatkoa sivulta 7

sali vetää 500 kongressiosanottajaa.

Imatra odottaa Suomen Matkailumuseon perustamista kaupunkiin kenties jo piakkoin. Kaupungin matkailutoimen ehdoton vuosihuippu on jokakesäinen Imatra-viikko. Peitsen taitto ja kuolemantapaukset ovat vieneet Imatran ajot 1970-luvun muistoihin, mutta viikko elää muuten vahvana.

Suuria odotuksia kohdistuu itärajan rajanylityspaikan ja Svetogorsk-matkojen mahdollisuuksiin.

Kirkollisia

Bethel-Seurakunta

Suomenkielinen radiohartaus *Hyvät Uutiset* lähetetään joka sunnuntaiaamu asemalta WEIM 1280 Fitchburg klo 8:45.

Yleinen (suomenkielinen) jumalanpalvelus pidetään sunnuntaina klo 2 ip. Elm Street Lähetyskirkossa, 264 Elm St., Fitchburg.

Seurakunnan pastorina toimii Taimo Majalahti, puh. 345-4264.

Erikoistilaisuuksista ilmoitetaan tarvittaessa.

Elm St. Lähetysseurakunta

Sunnuntaina klo 8:30 aam. radiohartaus *New Life* asemalta 1280 Fitchburg. Jumalanpalvelus klo 9:30 aam. Pastori George L. Cory saarnaa. Klo 10:30 kahvi- ja mehutarjoilu. Klo 10:45 aam. pyhäkoulu kaikenikäisille.

Tiistaina klo 7:00 ill. aikuisten kuoroharjoitus. Klo 7:30 viikkoillan hartaustilaisuus.

Messiah Luterilainen seurakunta

Sunnuntaina, tammikuun 22 p., klo 7:45 aam. Suomen kielinen Luterilainen tunti WCMX, 1000 am. Klo 8:15 aam. Suomen kielinen jumalanpalvelus. Klo 9:15 aam. Sunnuntaikoulu ja Raamattu luokka. Klo 9:30 aam. Korkeakoululaisten Raamattu luokka. Klo 10:30 ap. Englannin kielinen jumalanpalvelus.

Maanantaina, tammikuun 23 p., klo 7:30 Kiltan kokous. Kaikki naiset tervetulleita.

Torstaina, tammik. 26 p., klo 7:30 ill.Aikuisten Raamattu luokka kaikille.

Lauantaina, tammik. 28 p., klo 7:30 ill. **'Kahvila'** ohjelmineen ja tarjoiluineen. Kaikki ovat tervetulleita!

Foto Finlandia jaettu

Suomen ensimmäinen Fotofinlandia-valokuvauspalkinto on jaettu.

Kyseessä oli kilpailu sekä valokuvauksen ammattilaisille että harrastajakuvaajille.

Palkintosumma oli 100,000 markkaa ja sen vei itseoppinut Sakari Kiuru. Kilpailun teemana oli Muuttuva maamme.

Kilpailu jäi hieman tynkäkisaksi, sillä suurin osa ammattikuvaajista jäi syystä tai toisesta pois kisasta.

JOYCE I. HANNULA CFP
Personal Financial Planner
79 East Rd. P.O. Box 500
Westminster, MA 01473
874-0629 or 832-6368
IDS AMERICAN EXPRESS

Tanssit
Saiman Puistossa
Lauantaina, tammik. 18. p:nä klo 8 - 12 yöllä
HiLites soittaa
Kaikki tervetulleita!
Finnish American Club of Saima

LYDON & HAASE CO.
209 Fulton St., Norwood, Mass. 02062 Ph. 769-0719
KAIKENLAISIA PUTKITÖITÄ ja LÄMMITYSLAITTEITA
Kylpyhuoneita ja keittiöitä uudistetaan - Talouskoneita, Amana jääkaappeja ja pakastimia, Kitchenaid astianpesukoneita

Kaikenlaisia vakuutuksia . . . . Puhutaan Suomea
NA NIEMI INSURANCE AGENCY, INC.
135 Main Street, P.O. Box 449 Westminster, MA
Välitetään myös kiinteistöjä Puhelin 874-2921

Järjestämme matkoja
Floridaan ja
Suomeen ja
minne tahansa maailmassa
Puhumme suomea
GIT MATKATOIMISTO
69 Main St. Leominster
Puh. 537-4536

Henry J. LeBlanc Insurance Agency, Inc.
Täydellinen vakuutuspalvelu
KIINTEISTÖ - IRTAIMISTO
KODINOMISTAJIEN
AUTO - PALO - HENKIVAKUUTUKSIA
376 Summer St.
Fitchburg, MA
Puh. 343-4853
Eino E. Niinimaki
71 Main St.
Westminster. MA
Puh. 874-5323
Glenn E. Niinimaki
Kevin D. Nivala
SUOMEA PUHUVIA VIRKAILIJOITA

Euroopan neljäs jalokivi Lapista

Lappi ja Eurooppa ovat saaneet ikioman jalokiven, Lapin jaden. Kittilän Pomokairasta löytyneestä jaloserpentiiniesiintymästä riittää koruhiojille raaka-ainetta kymmenniksi vuosiksi. Sitä pidetään yhtä arvokkkaana kuin Ylämaan spektroliittia.

Suomalainen Lapin jade on laadultaan parempaa kuin Korean jade. Kivi on poikkeuksellisen läpikuultavaa, sammalen vihreää. Sitä elävöittävät pienet tummat ns. sulkeumapisteet.

Jaloserpentiiniesiintymän löysi Kemin jalokivigallerian omistaja, dipl. gemmologi Teuvo Ypyä.

Kittilän Tarpomapään jadeesiintymä on hyvin harvinainen, ainoa Euroopassa. Hieman toisen tyyppistä jadea on löydetty Koreasta, Etelä-Kiinasta, Baikaljärven tienoilta, Uudesta-Seelannista sekä Etelä-Afrikasta Transvaalista.

Lapin jade lisää Euroopan jalokivien määrän neljään. M'uita ovat Ylämaan spektroliitti, Englannin verikivi eli hematiitti sekä meripihka.

Vosituhantinen piilopaikka

Tarpomapään vaaran jaloserpentiinikupu paljastui ensi kertaa 25,000 vuotta sitten, kun ikuinen jäätikkö vetäytyi kohti pohjoista. Jos kulkija olisi silloin osunut paikalle, hän olisi heti huomannut auringossa säteilevän vihreän hohteen.

Mutta auringonpaiste, syksysateet, pakkaset, kesähelteet ehtivät ruoskia jalokiven pintaa vuosituhannet, ja hohtava kivi piiloutui vaalean rapautuneen kuoren alle.

Kalkkikiveä muistuttava pintakerros kätki salaisuuden. Valtaisan pahkan erikoisuutena tosin oli se, että yksikään kasvi ei viihdy esiintymän päällä.

Teuvo Ypyä sai vihjeen mahdollisesta jalokivikalliosta geologisen tutkimuslaitoksen raportista 80-luvun alussa. Hän alkoi etsiä jade-esiintymää tosissaan vuonna 1983.

Vasta kun Ypyä rikkoi kivivasarallaan vaalean kerroksen rikki, syvemmältä paljastui vihreä välkehtivä kivi. Jalokiviasiantuntija alkoi kartoittaa jaloserpentiinipahkan laajuutta. Maastosta löytyi kahdeksan hehtaarin esiintymä, jonka eteläinen pääty osoittautui erittäin laadukkaaksi.

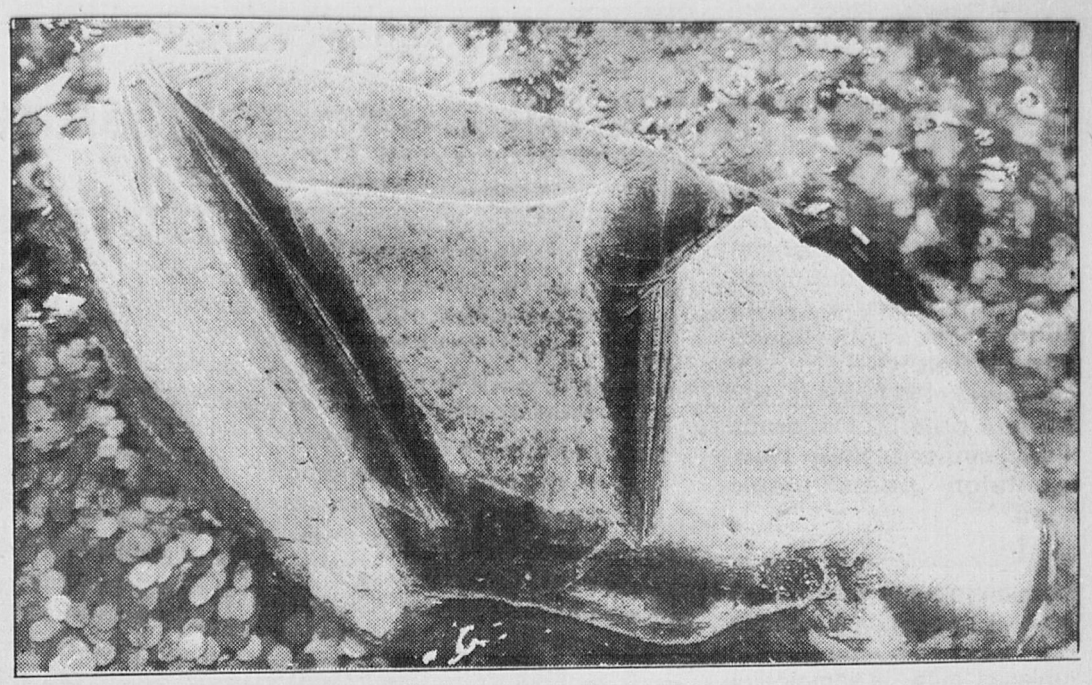
Ypyä lähetti 20 kilon erän Euroopan kivihionnan keskukseen Idar Obersteiniin, Länsi-Saksaan. Sikäläiset asiantuntijat pitävät laatua erittäin hyvänä.

Jaloserpentiinin kidejärjestelmä on monokliininen. Massamaisen rakenteen vuoksi lohkosuunnat puuttuvat, siksi kivi on sitkeää ja kovaa. "Tämän ominaisuuden vuoksi koalaiset ovat hioneet jadesta vuosituhansia koriste-esineitä ja amuletteja".

Kautta aikojen jadea on pidetty onnea tuottavanä amulettina. Sitä kutsutaan kaupiaan ja pelaajan kiveksi. "Entisaikoina yksikään kauppias ei lähtenyt idän silkkitielle ilman jademulettia", Teuvo Ypyä kertoo.

"Raakakiveä emme aio viedä ulkomaille, vaan haluamme valmistaa Suomessa korut ja koriste-esineet, kunhan saamme tänne tarvittavat laitteet", kultaseppä Ypyä vakuuttaa.

Ensimmäisen sadan kilon erän Ypyä joutui lähettämään hiottavaksi helmiksi Länsi-Saksaan. Erästä syntyi 20,000 pientä kimaltavaa helmeä, joista kultaseppä valmisti nauhoja ja ranneketjuja.

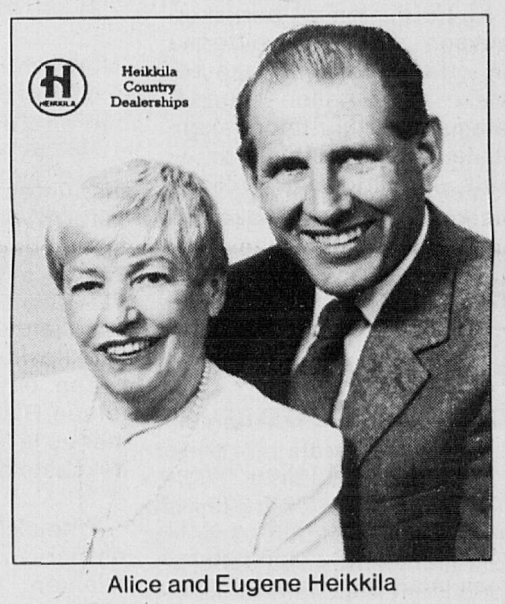

Lapin jade on poikkeuksellisen läpikuultavaa. Sitä elävöittävät tummat nsa. sulkeumapisteet.

The 3rd Annual Kaleva Fishing Derby of 1989
Entry Fee $10.00
Fort Pond, Lancaster, MA
January 21, 1989 6 am to 3 pm
Register at the following tackle shops:
Dave's Bait & Tackle, 305 Whitney St., Leominster
Jake's Sport Center, 114 River St., Fitchburg
Ric's Bait & Tackle, 101 Margueritte Ave., Leominster
Vic's Bait & Tackle, 115 Laurel St., Fitchburg
Directions: Off Rt. 2 Lunenburg & Lancaster Exit, Fort Pd, Rd.
Poster will be giving directions. Can't miss it!

HUHTALA OIL CO.
MAIN STREET, EAST TEMPLETON
Low competitive prices
FUEL OIL
CASH ON DELIVERY
or within 10 Da 's
with established credit
MINIMUM 150 GALLONS
FULL SERVICE 632 1221
CASH ON DELIVERY 632-1226
24-HOUR BURNER SERVICE
Dependability for over 40 YEARS

Our 3rd Generation
LOCALLY OWNED
Automatic Delivery is the same price as cash
Minimum 150 Gallons
11 Licensed Technicians
New Customers Welcomed
Our service area is from North Rutland to Orange

Visit a Heikkila Country Dealership for New England's Lowest Prices!

Alice and Eugene Heikkila
You Pay Less Because Our Country Costs are Less:
OVER 600 NEW AND USED CARS AND TRUCKS AVAILABLE
Sales • Leasing • Rentals • Financing • Top Trade Allowances • Factory-Trained Service
LUNENBURG FORD
39 Mass. Ave.—Rte. 2A—Lunenburg
345-1011
LUNENBURG ISUZU
39 Mass. Ave.—Rte. 2A—Lunenburg
345-1011
LUNENBURG YUGO
AND FORD USED CAR ANNEX
525 John Fitch Hwy., Fitchburg • 345-2508
NORTH-END SUBARU/MAZDA
Rte. 13, Lunenburg
582-4911
NORTH-END USED CAR CENTER
Jct. of Rte. 13 and Rte. 2A, Lunenburg
345-1363

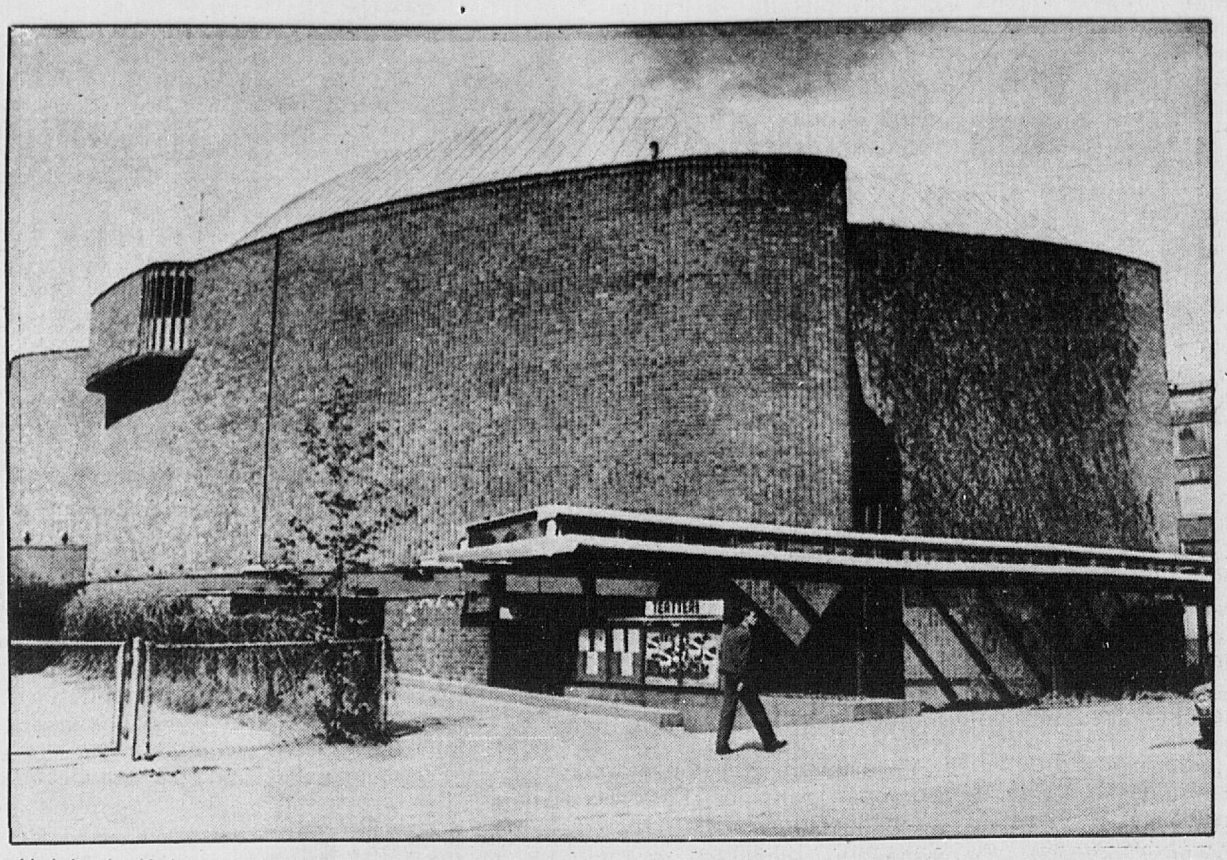
Suomen uutisia

Suomen uutisia

Alvar Aallon luomus peruskorjataan

Kulttuuritaloa haetaan suojeltavaksi

Helsingin Kulttuuritalon hallitus on lähettänyt hakemuksen Uudenmaan lääninhallitukselle Alvar Aallon suunnitteleman Kulttuuritalon suojelemiseksi rakennussuojelulain nojalla. Hakemus liittyy suunniteltuun Kulttuuritalon peruskorjaukseen.

Helsingin Kulttuuritalon hallitus esittää rakennussuojalain nojalla suojeltavaksi mm. Alvar Aallon suunnitteleman rakennuksen julkisivua.

Hakemuksen mukaan erityisesti suojeltavia kohteita ovat julkisivun ohella mm. juhlasali aula- ja lämpiötiloineen. Suojeluhakemus pyydetään käsittelemään kiireellisenä.

Helsingin Kulttuuritalo rakennettiin vuosina 1955-58. Tähänastisissa suojelupäätöksissä ei yhtä nuorta rakennusta vielä ole suojeltu.

Kulttuuritalon peruskorjauksen yhtenä tavoitteena on ottaa huomioon akateemikko Alvar Aallon suunnitteleman Kulttuuritalon rakennustaiteellinen ainutlaatuisuus ja kulttuurihistorillinen merkitys. Nämä lähtökohdat suunnittelussa tulevat parhaiten huomioiduksi, jos Kulttuuritalo määrätään suojeltavaksi rakennussuojelulain nojalla, mainitaan suojeluhakemuksessa.

Museoviraston edustajat ovat ilmoittaneet pitävänsä Kulttuuritaloa suojeltavana kohteena.

Suomen rakennustaiten museo on Kulttuuritalon hallitukselle antamassaan lausunnossa katsonut, että Kulttuuritalo on kiistatta yksi pääkaupungin ja valtakunnan kaikkein merkittävimpiä 1950-luvun monumentaaliarkkitehtuurin saavutuksia.

"Sen volyymi-, tila- ja materiaaliratkaisujen hienouksia on jo tähän mennessä tutkittu laajasti kansainvälisessä kirjallisuudessa", mainitaan museon lausunnossa.

Pikku-uutisia

Hiihtäjillä huono menestys

Suomalaishiihtäjien huono menestys maailman cupissa jatkuu edelleen. Neuvostoliiton Kavkolovossa hiihdetyssä maailman cupin osakilpailussa paras suomalainen miesten perinteisellä 15 kilometrillä oli Seppo Rantanen sijoituksenaan 29.

Naisten perinteisellä 15 kilometrillä paras suomalainen oli Marja-Liisa Kirvesniemi sijoituksenaan 11.

Miesten viestissä Suomi oli 12. ja naisten viestissä 4.

Keskieuroopan mäkiviikko

Suomalaiset ovat menestyneet jälleen erinomaisesti perinteisellä Keski-Euroopan mäkiviikolla.

Ensimmäisessä osakilpailussa Obersstdorfissa Risto Laakkonen oli toinen, Matti Nykänen kolmas ja Jari Puikkonen yhdeksäs.

Toisessa osakilpailussa Garmisch-Partenkirchenissä Matti Nykänen oli paras ja Risto Laakkonen kolmas.

Kolmas osakilpailu hypättiin Innsbruckissa, missä Ari-Pekka Nikkola oli toinen, Matti Nykänen viides, Jari Puikkonen ja Risto Laakkonen jakoivat seitsemmänen sijan.

Neljännessä ja viimeisessä osakilpailussa paras suomalainen oli Ari-Pekka Nikkola toinen, Risto Laakkonen kymmenes ja Matti Nykänen kahdeksastoista.

Yhteiskilpailussa oli yllättäen paras mäkiviikon ensikertalainen Risto Laakkonen. Matti Nykänen jakoi toisen tilan Jens Weisflogin kanssa ja Jari Puikkonen oli kahdestoista.

Lappeenrannan laulukilpailu

Lappeenrannan laulukilpailun tulokset muodostuivat odotetunlaisiksi.

Naisten sarjan voittajaksi tuli hollolalainen sopraano Kirsi Tiihonen ja miesten sarjan voittajaksi vantaalainen baritoni Jaakko Kortekangas.

Tilaus ja osoitteenmuutos

Osoitteen muuttuessa
liittäkää vanha osoite mukaan

Nimi _____

_____

Osoite _____

_____

Postinumero _____

UUSI TILAUS ☐ UUDISTUS ☐

MAKSU $ _____

USA: 12kk $20.00, 6kk $13.00, 3kk $9.00
Ulkomaille 12kk $24.00, 6kk $17.00

Raivaaja

P.O. Box 600
Fitchburg, MA 01420
Puh. (617) 343-3822

FINNEXPRESS

FINNTASTIC GROUP FLIGHTS
FINNAIR SCHEDULED SERVICE

WEEKLY DEPARTURES - WEEKLY RETURNS
MINIMUM STAY 1 WEEK - MAXIMUM STAY 1 YEAR

LOWEST AVAILABLE AIRFARES FROM
NEW YORK $525 - SEATTLE $625
LOS ANGELES $725 - MONTREAL $645*
*RULES AVAILABLE UPON REQUEST

Money saving tax-free connections
from all other airports in North America
- Business or Pleasure -

★ ALL YOUR TRAVEL ANYWHERE IN THE WORLD ★

For reservations contact:

HANSLIN
TRAVEL SERVICE
40 East 49th Street, New York, N.Y. 10017
Telephones:
212-832-8989 or 800-223-0567
- PUHUMME SUOMEA -

Suomen uutisia

Suomen uutisia

Pikku-uutisia

Paperiliitto teki sopimuksen

Syksyllä vakautusratkaisun hylännyt Paperiliitto on tehnyt yllättäen sopimuksen Metsäteollisuuden työnantajaliiton kanssa.

Kyseessä on vuoden mittainen sopimus, jonka aikana palkat nousevat 2.5 prosenttia.

Kaikkiaan sopimuksen vaikutus lasketaan noin 2.9 prosentiksi, kun mukaan otetaan myös työajan lyheneminen.

Ilmavoimille 10 Redigoa

Hallituksen raha-asiainvaliokunta on puoltanut ilmavoimien anomusta saada 10 uutta Redigo-potkuriturbiinikonetta yhteyskoneiksi.

Hankintojen arvo on noin 50 miljoonaa markkaa ja kotimaisuusaste noin 80 prosenttia. Hankkeen työllistävä vaikutus on 250 henkilötyövuotta.

Hankinnalle annettiin tilausvaltuus vuoden viimeiseen lisämenoarvioon.

Enemmistö pettynyt verouudistukseen

Suomen Gallupin tekemän mielipidemittauksen mukaan enemmistö suomalaisista on pettynyt hallituksen tekemään verouudistukseen.

Tutkimuksen mukaan kansalaisten mielestä verouudistus hyödyttää ensisijaisesti suurituloisia ja suuria yrityksiä.

Mielipidetutkimuksen mukaan 43 prosenttia piti uudistusta huonona, 33 prosenttia ei osannut sanoa hyvää tai huonoa, 12 prosenttia uudistusta hyvänä ja 12 prosenttia ei osannut sanoa kantaansa.

270 naispappia

Viime vuonna vihittiin 270 naista papiksi Suomen luterilaisessa kirkossa.

Kirkkolain muutos tuli voimaan viime vuoden alussa ja suurin vihkitilaisuus pidettiin maaliskuussa, jolloin 94 naista vihittiin papiksi.

Viime vuonna muutettiin 190 lehtorin virkaa papin viraksi.

Pääministeri Harri Holkeri (keskellä) arveli Turun kauppakamarissa, että hallitus tulee saamaan ankaraa arvostelua säästöohjelmansa vuoksi.

Julkisten menojen kasvua leikataan

Suomen pääministeri Harri Holkeri on nostanut hallituksen lähiaikojen yhdeksi tärkeimmäksi tehtäväksi julkisten menojen kasvun hillitsemisen säätötoimilla ja tarvittaessa myös säästölaeilla. Holkeri pitää näitä tavoitteita hallituksen kypsyyskokeena.

Holkerin asiasta tämän kuun alussa Turussa pitämää linjausta pidetään eräänä hänen merkittävimmistä puheistaan. Hän myöntää säästötoimet vaikeiksi, mutta sanoo hallituksen hermojen kestävän.

– Tiukennuspäätökset eivät ole helppoja, sillä ne edellyttävät paitsi pidättäytymistä uusista menonlisäyksistä, osittain myös jo tehtyihin päätöksiin puuttumista. Tie, jota tästedes on syytä kulkea, on kaikkien kannalta vaikeahko, sanoo Holkeri.

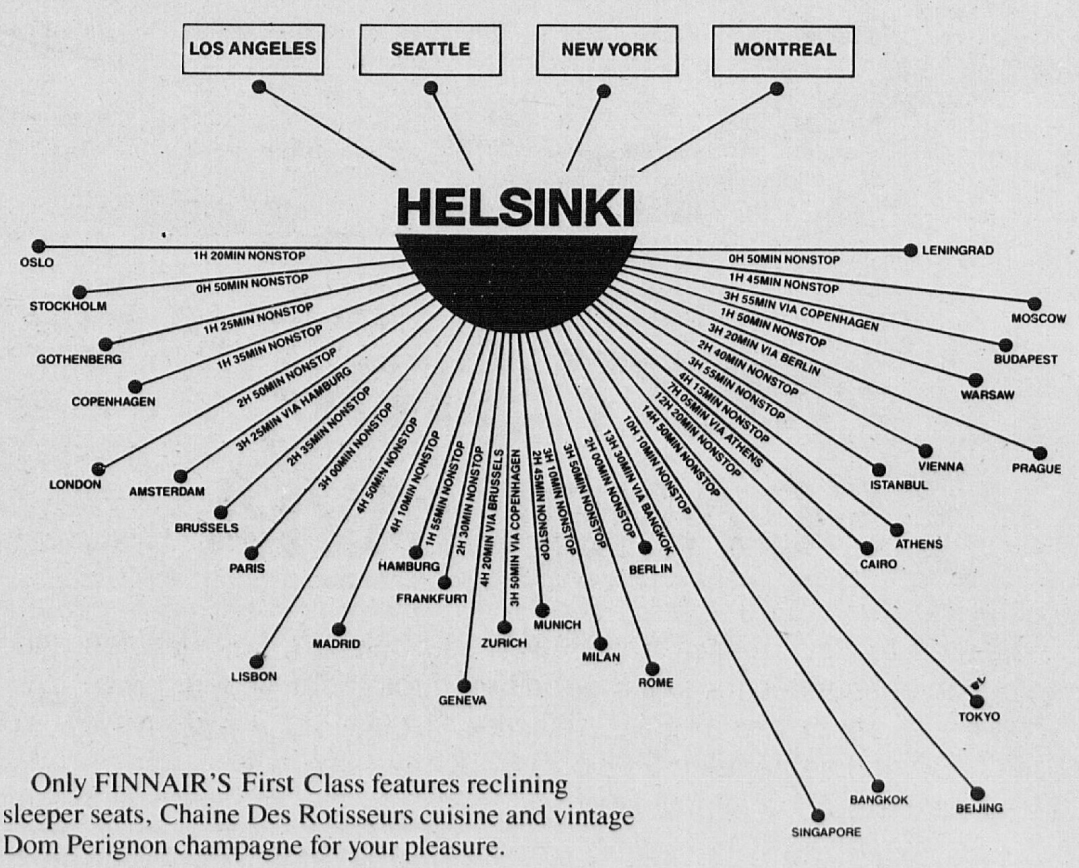
Menojen karsimisen vaihtoehtona hän näkee vain verojen korotuksen

SDP:n puoluesihteeri Ulpu Iivari hyväksyy periaatteessa Holkerin säästötoimiajatukset, mutta ennustaa hallituksessa vaikeuksia painopistevalinnoissa.

Keskustan puheenjohtaja Paavo Väyrynen sanoo hallituksen säästötoimien tulevan liian myöhään. Väyrynen ihmettelee sitä, miksi hallitus esimerkiksi teki löysän budjetin ja puhuu vasta nyt säästötoimista.

Valtiovarainministeri Erkki Liikanen (sd.) yhtyy pääministerin peruslinjauksiin ja kertoo että lähinnä rakenteellisin keinoin pyritään purkamaan sitä automatiikkaa, joka johtaa menojen kasvuun. Liikasen johdolla on pohdittu, olisiko jo tänä vuonna mahdollista luopua lisäbudjeteista kokonaan.

ONLY FINNAIR COVERS THE WORLD AND ALL FINLAND, TOO.

Only FINNAIR'S First Class features reclining sleeper seats, Chaine Des Rotisseurs cuisine and vintage Dom Perignon champagne for your pleasure.

Only FINNAIR'S Executive Class offers a separate section of unique chaise-chairs with footrests and extra leg room...plus three dinner choices!

Only FINNAIR'S First and Executive Class passengers connecting to another FINNAIR flight in Helsinki get a free sauna or overnight stay with dinner, too.

For more information, contact FINNAIR, Toll Free 800-223-5700; In New York City 212-889-7070. For Cargo or FINNFAST Small Parcel Service, contact FINNAIR Cargo Nationwide, Toll Free 800-221-4300.

FINNAIR

Marmorisia ja graniittisia hautakiviä
BOLSTER Monumental Works
JOHN A. PRATT, omistaja
Route 26, Oxford, Maine
Puh. Norway 743-2673

MOODY'S DINER
and
CABINS
Erikoisia päivällisiä
Curb- palvelus
KOTITEKOISET LEIVOKSET
WALDOBORO, MAINE

NIPPA SAUNAKIUKAITA
Laatuvalmistetta sitten 1930
Nippa Supreme huoneenlämmittäjiä, Nippa Energy-Maid keskuslämmityslaitteita, Nippa Wildfire Campstoves, saunakiukaita ja saunan tarpeita.
Nopea toimitus
Bruce Mfg. Inc. P.O. Box 213
Bruce Crossing, MI 49912
(906) 827-3906
Jälleen myymiä halutaan

Maailman tapahtumia

MAAILMAN ERI KULMILTA

Unkarin puoluelaki eteni

Unkarin parlamentti päätti äskettäin, että puolueiden muodostamisen salliva laki on esiteltävä sille jo elokuun 1. päivään mennessä eikä vasta ensi vuonna, kuten hallitus oli esittänyt.

Viime viikolla hyväksytty yhdistyslaki antaa jo kansalaisille periaatteessa oikeuden muodostaa puolueita.

Käytännössä oikeutta ei kuitenkaan voida käyttää ennen kuin erillinen puoluelaki on hyväksytty parlamentissa.

SAS kertoo uhkauksista tappioista huolimatta

Skandinavian maiden lentoyhtiölle SAS:lle koituu päivittäin noin 175,000 dollarin tappiot yhtiön viime aikoina saamien pommiuhkauksien takia. Ihmiset peruuttavat lentoja ja tiukennetut turvatarkastukset aiheuttavat ylimääräisiä kustannuksia.

"Uskon silti, että pitemmän päälle yhtiölle on eduksi kertoa uhkauksista avoimesti", sanoo osastopäällikkö Lars Bergvall SAS:stä.

Päinvastoin kuin muut eurooppalaiset lentoyhtiöt, jotka myös ovat saaneet pommiuhkauksia, SAS on päättänyt kertoa matkustajille niistä.

Kuubalaiset pois Angolasta

Ensimmäiset kuubalaiset sotilaat lähtivät tämän kuun 10. p:nä Angolasta. Kuuban on määrä kotiuttaa kaikki noin 50,000 sotilastaan vuoden 1991 puoliväliin mennessä Angolan, Kuuban ja Etelä-Afrikan tekemän sopimuksen nojalla.

Ensimmäisenä kotiutetut 450 kuubalaista veivät lentokoneeseen noustessaan mukanaan lipun, jonka ensimmäiset kuubalaiset sotilaat toivat Angolaan mukanaan 13 vuotta sitten.

Kuuba alkoi lähettää joukkojaan Angolassa hallitusvaltaan nousseen MPLA:n avuksi, kun muut sissijärjestöt uhkasivat sen asemaa.

Portugalin entinen siirtomaa Angola itsenäistyi vuonna 1975.

Turkin ihmisoikeustilanne "kauhistuttaa" Amnestya

LONTOO, Englanti - Amnesty International kertoo saaneensa viime kuukausien aikana "melkein päivittäin" tietoja kidutuksista Turkissa. Järjestön mukaan Turkin ihmisoikeustilanne on ollut kauhistuttava viimeisten kahdeksan vuoden aja.

Uudessa 73-sivuisessa raportissaan ihmisoikeusjärjestö kertoo lähettäneensä Turkin hallitukselle marraskuussa ja joulukuussa kiireisiä vetoomuksia pysäyttääkseen 1980 sotilaskaappauksen myötä alkaneen "ihmisoikeusrikkomusten tulvan".

"Turkin viranomaiset eivät ole kuitenkaan ryhtyneet mihinkään havaittaviin toimiin muuttaakseen tilannetta, jolle antavat julman leimansa kidutus, pidätettyjen kuolemat, poliittiset tuomiot ja epätasapuoliset oikeudenkäynnit", Amnesty toteaa raportissa. Sen nimi on "Turkki: brutaaleja ja järjestelmällisiä rikkomuksia ihmisoikeuksia vastaan".

Amnesty on listannut Turkista tuhansia kidutustapauksia ja yli 200 epäilyttävää kuolemantapausta pidätyksen aikana. Monien kuolemien väitetään johtuneen kidutuksesta.

"Turkki koettaa parantaa mainettaan"

"Turkin hallitus on aloittanut kiihkeän suhdetoimintakampanjan parantaakseen mainettaan muttei ole ryhtynyt mihinkään tehokkaisiin toimiin parantaakseen maan kauhistuttavaa ihmisoikeustilannetta", Amnesty toteaa.

Vaikka poliittisista syistä pidätettyjen määrä on Amnestyn mukaan vähentynyt viime vuosien aikana, "ei ihmisoikeusrikkomusten luonteessa ole tapahtunut merkittävää muutosta".

Turkki on aiemmin kiistänyt Amnestyn kidutusväitteet ja sanonut niiden perustuvan opposition välittämiin tietoihin. Turkki torjuu väitteet, joiden mukaan kidutus olisi järjestelmällistä, ja vakuuttaa, että rikkomuksiin syyllistyneet poliisit ja vankilavirkailijat saatetaan aina edesvastuuseen.

Amnesty kertoo toimittaneensa Turkille luettelon 229 miehestä ja naisesta, jotka ovat kuolleet pidätettyinä viimeisten vajaan kahdeksan vuoden aikana. Se toteaa, että viranomaiset eivät antaneet minkäänlaista selitystä 144 kuolemantapauksesta.

Kidutuksen jälkeisiä kuolemantapauksia sattui myös vuoden 1988 aikana, sen jälkeen kun Turkki oli allekirjoittanut kaksi kansainvälistä kidutuksen kieltävää sopimusta, Amnesty raportoi.

Turkissa oli pidätetty noin neljännesmiljoona poliittista vankia joulukuuhun 1988 mennessä, ja melkein kaikkia heitä oli kidutettu, Amnesty kertoo.

Vaikka sotalaki kumottiin 1987, jatkuvat poliittiset oikeudenkäynnit sotilastuomistuimissa, jotka Amnestyn mielestä eivät täytä kansainvälisiä puolueettoman oikeudenkäynnin vaatimuksia.

Uusnatsit propagoivat tietokonepelein

Länsisaksalaiset uusnatsit ovat ryhtynet levittämään kehittelemiään tietokonepelejä maan nuorten keskuuten.

-Uusnatsit ovat havainneet, että tietokonepelit ovat uusi propagandakeino. Se voidaan kohdistaa erityisesti nuoriin, joiden sosiaalinen asema ei ole vielä vakiintunut ja joilla on heikko itsetunto, sanotaan nuorisolle vaarallista kirjallisuutta tarkkailevan länsisaksalaisen laitoksen BPS:n selonteossa.

Uusnatsistisia tietokonepelejä on helppo valmistaa. Ne ovat varsinaisesti vain tavallisten pelien kopioita, joiden sisältö ja päämäärä on koodattu uudelleen.

Kaikkiaan länsisaksalaiset viranomaiset ovat löytäneet 106 uusnatsien peliä, joissa ihannoidaan Hitleriä ja sotaa ja joissa välkkyvät sähköiset hakaristit.

Löydetyt pelit ovat kaiketi vain jäävuoren huippu. Pelejä levitetään koulujen pihoilla ja muissa nuorten kokoontumispaikoissa. Niitä voidaan kopioida loputtomiin.

NEXT STOP, SCANDINAVIA

SAS flies non stop to Scandinavia from New York, Chicago, Los Angeles and Seattle and offers convenient connections to more cities throughout Scandinavia.

See your travel agent or call SAS, toll free, 1-800-221-2350 (in New York City, call 718-657-7700; in Los Angeles 213-655-8600).

Make your next stop Scandinavia, with SAS.

SAS®
THE AIRLINE OF SCANDINAVIA